

หลากหลายแนวคิด

อุกฤษ มงคลนาวิน

เล่ม ๔

กำเนิดสำนักกฎหมาย

ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

หลากหลายแนวคิด

อุกฤษ มงคลนาวิน

เล่ม ๔

กำเนิดสำนักกฎหมาย

ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

อารัมภบท

หนังสือ “หลากหลายแนวคิด อุกฤษ มงคลนาวิน” เล่มนี้เป็นเล่มที่ ๔ เล่มที่ ๑ เป็นเรื่อง “สิทธิและสถานภาพทางกฎหมายของสตรีไทย” เล่มที่ ๒ เป็นเรื่อง “บทบาทของนักนิติศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ” เล่มที่ ๓ เป็นเรื่อง “กำเนิดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เล่มนี้กล่าวถึงกำเนิดสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

สำนักงานทนายความในประเทศไทยมีมากมาย แต่มีแนวทางเดียวกัน ได้แก่ เป็นสำนักงานที่มีทนายความรับว่าความทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ที่ตั้งสำนักงานอยู่ใกล้ศาลแถวบริเวณริมคลองหลอดใกล้สนามหลวง ในรูปแบบห้องแถว ๒ - ๓ ชั้น มีป้ายชื่อสำนักงานติดอยู่ด้านหน้าสำนักงาน

แต่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ซึ่งเริ่มตั้งขึ้นเมื่อเกือบ ๕๐ ปีก่อน มีความแตกต่างในสาระสำคัญคือ ไม่ได้ตั้งอยู่ใกล้ศาล แต่ตั้งในย่านธุรกิจและไม่เป็นห้องแถวแบบสำนักงานทนายความทั่วไป โดยสำนักงานแห่งแรกตั้งอยู่บนอาคาร “โอลิมเปีย” ซึ่งเป็นอาคาร ๗ ชั้น ไม่มีป้ายชื่อสำนักงานทนายความอยู่ที่ด้านหน้าอาคาร แต่จะมีป้ายสำนักงานที่หน้าห้องสำนักงานชั้น ๕ เท่านั้น

หลังจากนั้นได้ย้ายไปอยู่ที่อาคารราชดำริ ชั้น ๑๑ ถนนราชดำริ และต่อมาได้ก่อสร้างสำนักงานของตนเองที่ถนนสุขุมวิท ซอย ๕ ซึ่งอยู่ห่างจากศาล (แถวสนามหลวง) มากขึ้นทุกที จนทนายความทั่วไปตั้งข้อสงสัยว่า “สำนักงาน” จะไปรอดหรือไม่

แต่ปรากฏว่าความเจริญของบ้านเมืองได้ขยายตัวออกไปตามแนวทางของสำนักงาน จนกระทั่งในปัจจุบันจะเห็นสำนักงานศาล สำนักงานทนายความ ขยายที่ตั้งสำนักงานไกลจาก “สนามหลวง” มากขึ้นทุกที ดังที่ทราบกันอยู่แล้ว

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน มีความคิดที่หลากหลายและมีความคิดก้าวหน้าเกินกว่าความคิดและค่านิยมของภาคราชการและภาคเอกชนในขณะนั้นเป็นสิบปี

นอกจากนั้น ในหนังสือเล่มนี้ ผู้อ่านและผู้สนใจจะได้ทราบถึงแนวคิดหลักการ และปรัชญาของสำนักกฎหมายที่อาจกล่าวได้ว่าในขณะนั้น “ไม่มีใครเหมือน และไม่เหมือนใคร”

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นสำนักงานกฎหมายของคนไทยแท้ ๆ ที่เป็นสำนักงานชั้นนำและเป็นสำนักงานขนาดใหญ่สำนักงานหนึ่ง ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะปรากฏในหนังสือ “กำเนิดสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน” เล่มนี้

สาระสำคัญอีกประการหนึ่งในหนังสือเล่มนี้ได้แก่การให้ข้อคิดไว้ในสังคมว่า “การสร้างถาวรวัตถุ” เป็นงานยาก แต่การ “สร้างคน” เป็นงานยากกว่า

การสร้าง “นักกฎหมาย” ที่มีคุณภาพโดยคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนเป็นที่ยอมรับทั่วไปในวงการต่าง ๆ หลายคนได้รับใช้บ้านเมืองและประชาชนในตำแหน่งสำคัญ

โดยเฉพาะคณบดีคณะนิติศาสตร์ ทุกคนล้วนเป็นผลจากการหล่อหลอมจากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทุกคนได้สืบสานปณิธานรุ่นต่อรุ่นจนถึงปัจจุบัน ซึ่งทำความภูมิใจให้ผมเป็นอย่างมาก

แต่การสร้าง “ทนายความ” ที่มีคุณภาพ มีความสามารถ มีอุดมการณ์ ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ต่อตัวเอง และต่อลูกค้า เป็นงานที่ยากลำบาก ถึงกระนั้นก็ตาม ตลอดเวลา ๔๗ ปีของการก่อตั้งสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ได้ผลิตทนายความในอุดมคติไว้จำนวนมาก ดังปรากฏในรายชื่อและจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับความประทับใจที่มีโอกาสได้เข้าเป็นทนายความของสำนักงาน

เช่นเดียวกับหนังสือหลากหลายแนวคิด อุกฤษ มงคลนาวิน ทั้ง ๓ เล่ม มีท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน เป็นบรรณาธิการ หนังสือเล่มที่ ๔ นี้ก็เช่นเดียวกัน ท่านผู้หญิงได้อ่านและให้แนวคิด ให้ข้อสังเกตที่มีคุณค่ามาก โดยเฉพาะเมื่อเริ่มจัดทำฉบับร่าง รูปแบบหนังสือจะเต็มไปด้วยภาพเหตุการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ แต่ท่านผู้หญิงให้ข้อเสนอแนะในฐานะผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นทนายความหรือบุคคลธรรมดา ควรจะได้ทราบถึงหลักการ ปรัชญา แนวปฏิบัติของสำนักงานที่มีต่อ “วิชาชีพทนายความ” การสร้างชื่อเสียงให้สำนักงานทนายความ การสร้างชื่อเสียงและความเชื่อถือให้ “ทนายความ” ซึ่งผมภูมิใจที่ผมทำได้สำเร็จในอีกระดับหนึ่ง

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ความรู้แก่นักกฎหมายโดยเฉพาะทนายความ
และนิสิตนักศึกษากฎหมาย ที่จะได้ทราบถึงพัฒนาการของสำนักกฎหมาย
ของคนไทย ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ จนถึงปัจจุบันอายุครบ ๔๗ ปี โดย
ตลอดมาได้ยึดมั่นในหลัก “นิติธรรม ยุติธรรม สันติธรรม” ไม่เปลี่ยนแปลง

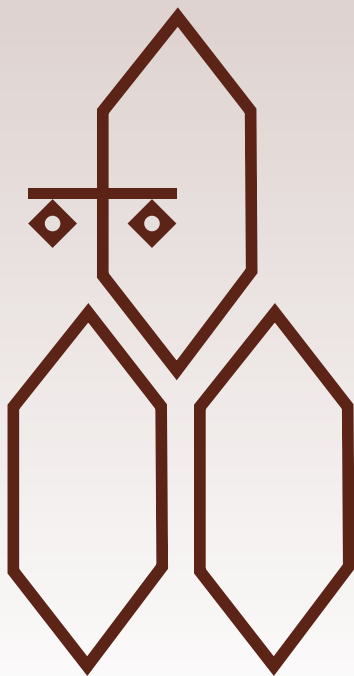

(ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน)

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

- อารัมภบท ๒
- ตราสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ๗
- วิวัฒนาการ ๙
- สำนักงานเทพศรีหริศทนายความ - สำนักงานในเครือ ๔๑
- ๔๗ ปีแห่งการบริการทางกฎหมาย ๔๗
- หน้าประวัติศาสตร์ ๕๕
- ปัญหาของสำนักงาน ๑๐๕
- ปฏิทินประจำปีของสำนักงาน ๑๑๗
- โครงการสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๑๓๓
- รายชื่อทนายความที่เคยทำงานและฝึกงานที่สำนักงาน ๑๔๕
- ความทรงจำของอดีตทนายความ ๑๕๓

ตราสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

เครื่องหมายรูป “สามห่วง” มีที่มาจากคำสามคำ คือ “นิติธรรม ยุติธรรม สันติธรรม” ซึ่งเป็นคติพจน์ของสำนักงาน

ตราซึ่งเล็กด้านบนซ้ายเป็นความหมายของ “ความเที่ยงธรรม”

ห่วงทั้งสามมีลักษณะเป็น “รวงผึ้ง” คือการทำงานด้วยความขยัน ความอดทน และความสามัคคี ซึ่งเป็นธรรมชาติของ “ผึ้ง” ที่ร่วมกัน สร้างรังขึ้นมาจนเป็นปีกแผ่น

รังผึ้งตามภาพมีจินตนาการเมื่อคิดถึงความหมาย ได้คำนึงถึง อักษร “อ” ซึ่งเป็นอักษรที่เป็นมงคลของเราด้วย

วิวัฒนาการ

สำนักงานอาคารโอลิมเปีย พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน นับเป็นงานลำดับแรกตามสายงานอาชีพ ด้วยการก่อตั้งสำนักกฎหมายขึ้นเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ ตั้งอยู่ที่ตึกโอลิมเปีย ชั้น ๕ ถนนพระรามที่ ๔ มีนายความประจำสำนักงาน ๖ คน เจ้าหน้าที่ ๗ คน

อาคารโอลิมเปียเป็นอาคาร ๗ ชั้น สำนักงานตั้งอยู่ชั้น ๕ เป็นอาคารที่มีขนาดปานกลาง ผู้คนไม่พลุกพล่าน ทางอาคารจัดที่จอดรถพิเศษให้หนึ่งคันอยู่ข้างบันไดทางขึ้นอาคาร ส่วนบุคคลอื่นมีที่จอดรถหน้าสำนักงานและชั้นใต้ดิน

เนื่องจากชั้น ๗ เป็นห้องอาหาร จึงเป็นการสะดวกในการเลี้ยงรับรองแขกหรือลูกค้า เพราะไม่ต้องออกไปนอกอาคาร ความสะดวกนอกจากนั้นได้แก่ อาคารนี้ตั้งอยู่ระหว่างกลางของบ้านพักและตึกคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นที่ทำงานในขณะนั้น การจราจรก็ไม่ติดขัด

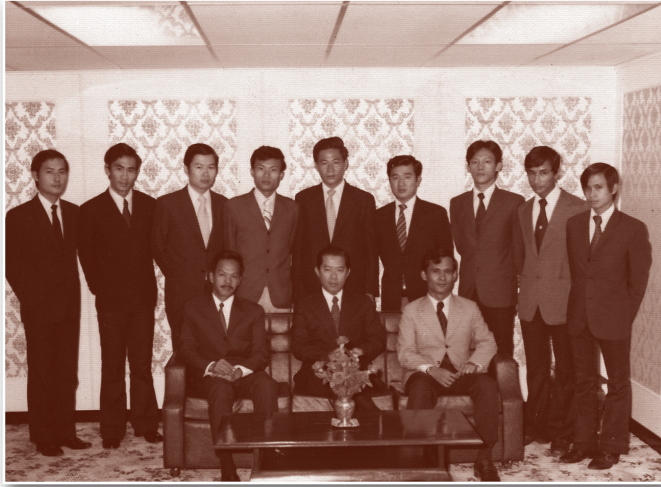
เมื่อเลิกงานก็มานั่งทำงานรับลูกความ ประชุมทนายความ เจ้าหน้าที่
หลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้วก็ยังนั่งทำงานเตรียมการสอนในสถาบัน
ต่าง ๆ อยู่จนตึกทุกคืน

สำนักงานอาคารราชดำริ พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๑

ต่อมาสำนักกฎหมายได้ย้ายไปอยู่ที่ราชดำริ มีทนายความประจำ
สำนักงานเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒ คน เหตุที่ย้ายมาอยู่อาคารราชดำริมีเหตุผลสำคัญ
อยู่ ๒ ประการใหญ่ คือ เจ้าของอาคารคือ พ.อ.จินดา ณ สงขลา เลขานุการ
ก.พ. ในขณะนั้น เป็นหลานชายพระยามานวราชเสวี ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ผมนับถือ
อย่างสูง ได้ชักชวนให้มาตั้งสำนักงานที่ชั้น ๑๑ นอกจากนั้น อาคารนี้ยังเป็น
ที่ตั้งของ “ห้างสรรพสินค้าไทยโตมารู” ซึ่งเป็นลูกความประจำรายใหญ่และมี
มีลูกความประจำรายอื่นอีกในที่อาคารนี้

หน้าประตูทางเข้า

คณะทนายความประจำสำนักกฎหมายในสมัยนั้น

บรรยากาศภายในสำนักงานอาคารราชดำริ

“

เดิมสำนักงานทนายความมักจะอยู่ตามห้องแถว ไม่เคยมีใครคิดที่จะกลัมา
อยู่อาคารสูง ๆ แบบฝรั่ง เขาบอกว่า สำนักงานทนายความไม่อยู่ห้องแถว
ไม่ติดป้ายใครจะมารู้จัก แต่ผมกลับแนวคิดเสียใหม่ ขึ้นไปอยู่บนอาคารสูง
ข้างล่างไม่มีป้ายสำนักงานกฎหมาย เพราะผมก็ถือว่าสำนักงานกฎหมายเป็น
อาชีพอิสระ ซึ่งต้องอาศัยเกียรติยศ ดักรัตริ์ ความซื่อสัตย์ ไม่ใช่จะมา
เดินเลือกป้ายชื่อ แล้วค่อยอ้างให้ว่าความ

”

ถ่ายภาพร่วมกับคณะทนายความ

สำนักงานสุขุมวิท ซอย ๕ พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๕๑

ต่อมาจำนวนนายความและเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จุดเริ่มต้นของแนวคิดในการสร้างสำนักงานที่สุขุมวิท ซอย ๕ เพราะต้องการความสะดวกในการทำงานและต้องการขยายงานในการรองรับลูกค้าและจำนวนนายความและเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนมากขึ้น

การเช่าอาคารของผู้อื่นทำเป็นสำนักงาน ซึ่งต้องประสบกับความไม่สะดวกนานาประการ เช่น ความคับแคบของสถานที่ ค่าเช่าที่เพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ที่จอดรถไม่พอเพียง และความไม่สะดวกในการใช้เครื่องปรับอากาศในเวลาหลังเลิกงาน จึงตัดสินใจสร้างสำนักงานบนที่ดินของตนเองในสุขุมวิท ซอย ๕ บนพื้นที่ขนาด ๔๓๐ ตารางวา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑

วางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารสำนักงาน ๓ ชั้น

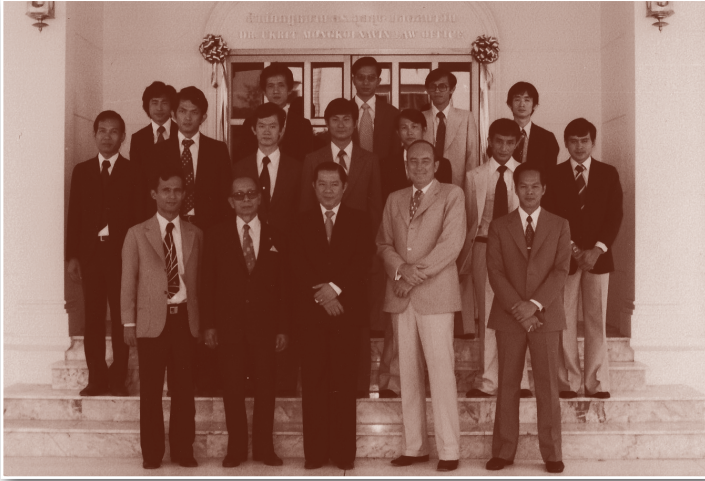

การวางศิลาฤกษ์ซึ่งกำหนดเองให้ตรงกับวันสำคัญของชาติ เช่น วันเปิดสำนักงาน
ที่ตึกโอลิมเปียครั้งแรกเป็นวันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช วันเปิดสำนักงานที่สุโขมวิท ซอย ๕
อาคารแรกตรงกับวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ผมและท่านผู้หญิงมณฑลนี้ มงคลนาวิน ร่วมกันประกอบพิธีเปิดสำนักงานของตนเอง
โดยใช้หลักการที่ว่าอาคารที่ทำงานที่เราสร้างเอง เป็นที่ทำงานของเราเอง
ก็สมควรที่จะทำพิธีเปิดเอง

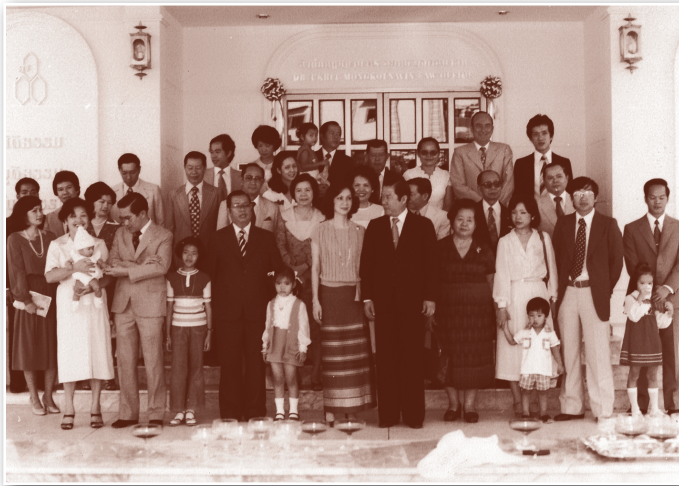
ทนายความ

เจ้าหน้าที่

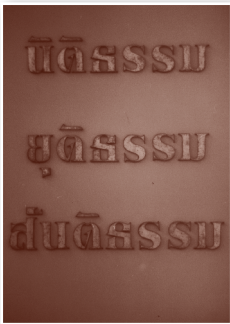
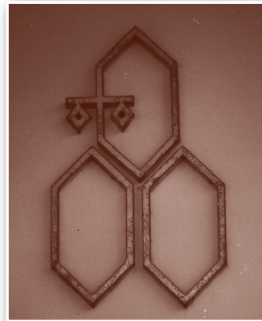

อาคารสำนักงานหลังแรกที่สุขุมวิท ซอย ๕

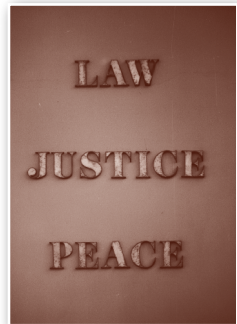

วันทำพิธีเปิดสำนักงาน ผู้ร่วมในพิธีคือ บรรดาญาติ พี่น้อง ครอบครัว
นายความและเจ้าหน้าที่

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นสำนักงานทนายความที่มีความสวยงามแห่งหนึ่งในประเทศ เพราะอาคารสำนักงานมีรูปแบบคลาสสิกสไตล์ยุโรป ซึ่งได้แบบอย่างมาจากฝรั่งเศสในฐานะที่เคยศึกษาเล่าเรียนมา ส่วนการตกแต่งภายใน ก็เน้นการประสานกันอย่างกลมกลืนระหว่างความสวยงามกับประโยชน์ใช้สอย ที่ตัวอาคารภายนอกได้ติดคติพจน์ของสำนักงานไว้ทั้งสองด้านทางประตูเข้าว่า

“คติธรรม” ที่ด้านหน้า
 ประตูทางเข้าสำนักงาน

- นิติธรรม** หมายถึง บ้านเมืองต้องปกครองด้วยกฎหมาย
- ยุติธรรม** หมายถึง ต้องใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม
- สันติธรรม** หมายถึง บ้านเมืองจะมีสันติสุขเมื่อมีการปกครองโดยกฎหมาย และประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน

โถงบันไดทางขึ้นสำนักงาน ชั้น ๒ มีราวทองเหลืองเป็นที่สะดุดตา

ส่วนบริการและต้อนรับ

ห้องสมุด ชั้น ๓ มีพระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ “พระบิดาแห่งกฎหมายไทย”
ซึ่งทนายความและเจ้าหน้าที่จะร่วมกันถวายสักการะในวันรพี วันที่ ๗ สิงหาคมของทุกปี

ห้องประชุม ๑

ห้องประชุม ๒

ห้องประชุม ๓

การเริ่มสร้างอาคารหลังที่ ๒ เป็นอาคาร ๕ ชั้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑

เนื่องจากเป็นผู้เล็งเห็นการณ์ไกล จึงตัดสินใจซื้อที่ดินที่มีบริเวณติดกัน
ไว้อีก ๒๑๕ ตารางวา เพื่อว่าต่อไปภายหน้าเมื่อสำนักงานกฎหมายต้องขยาย
จะได้ไม่ต้องย้ายไปสถานที่อื่น และเมื่อเวลาผ่านไป ๑๐ ปีก็ถึงเวลาแห่งการ
ขยายสำนักงาน เมื่อวันพุธที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๑ โดยถือฤกษ์สะดวกคือ
เมื่อทุกอย่าง ได้แก่ แบบก่อสร้างพร้อม ผู้รับเหมาพร้อม เงินดำเนินงานพร้อม
งานส่วนใหญ่พร้อม จึงถือเป็นฤกษ์ดีที่สุด

วางศิลาฤกษ์อาคารหลังที่ ๒

ผู้ร่วมในงานพิธีวางศิลาฤกษ์ สำนักกฎหมายอาคารหลังที่ ๒ สูง ๕ ชั้น
เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๑

อาคารหลังที่ ๒

เป็นอาคาร ๕ ชั้นเชื่อมติดต่อกันกับอาคาร ๓ ชั้นหลังเดิม

ห้องทำงาน

ห้องประชุม

ห้องรับแขก

ห้องทำงานและห้องรับรอง

ห้องสมุด

กระจากสี่สัญลักษณ์ของสำนักงานที่ชั้น ๕

สำนักงานอาคารจัสมินทาวเวอร์ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕

เมื่อเวลาผ่านไป ย่านสุขุมวิท ซอย ๓ และซอย ๕ มีโรงแรมมาปลูกสร้างมากขึ้น เพื่อรับนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลาง ทำให้บริเวณสำนักงานมีความพลุกพล่านมาก โดยเฉพาะโรงแรมมีหญิงบริการด้วย ทำให้สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศไม่เหมาะสมที่จะเป็นสำนักงาน ประกอบกับนโยบายลดบทบาทและลดการทำงานลง เนื่องจากอายุที่มากขึ้น รวมทั้งลดภาระค่าใช้จ่าย ค่าไฟฟ้า ค่าบำรุงรักษา และค่าซ่อมแซมอาคารสำนักงานซอย ๕ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมากเพราะอายุประมาณ ๓๐ ปี มีความจำเป็นต้องซ่อมแซมใหญ่ เนื่องจากหมดอายุการใช้งาน เช่น เครื่องปรับอากาศที่ใช้ทั้งอาคารถึงเวลาซ่อมแซมใหญ่ ท่อน้ำต่าง ๆ เริ่มเก่า มีรอยแตก จึงตัดสินใจย้ายที่ทำงานมาอยู่ที่อาคารจัสมินทาวเวอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ เพราะความจำเป็นในการใช้พื้นที่น้อยลง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้มาก

ด้านหน้าประตูทางเข้าสำนักงาน ณ อาคารจัสมินทาวเวอร์

ห้องรับแขก

สำนักงานอาคารนาวิน คอร์ท พ.ศ. ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน

ต่อมา เนื่องจากค่าเช่าอาคารสำนักงานที่ถนนแจ้งวัฒนะขยับสูงขึ้นทุกปี และการเดินทางไม่สะดวกเพราะอยู่ไกลจากบ้าน เมื่ออยู่ได้ระยะหนึ่งจึงได้ย้ายมาอยู่ที่อาคารนาวิน คอร์ท เพราะเป็นเจ้าของอาคารอยู่แล้ว และความสะดวกสูงสุดคืออยู่ใกล้บ้านมาก การเดินทางไม่ต้องใช้ยานพาหนะ ไม่ต้องเสียค่าเช่าราคาสูง

ที่ตั้งสำนักงานปัจจุบันที่อาคารนาวิน คอร์ท ชั้น ๖ ซอยร่วมฤดี ๓ เป็นห้องทำงาน
ของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่

ห้องทำงานหัวหน้าสำนักงาน ที่อาคารนาวิน คอร์ท ชั้น ๒

ห้องทำงานของผมอนุญาตให้ทนายความเข้าปรึกษางานได้ตลอดเวลา และมีชุดรับแขกสำหรับรับแขกบางกลุ่มที่ค่อนข้างเป็นกันเอง ส่วนแขกอื่น ๆ มักรับแขกที่ห้องประชุมซึ่งอยู่ติดกับห้องทำงาน

ข้อน่าสังเกตคือ การตกแต่งห้องทำงานได้ยึดแนวเดียวกัน โดยเฉพาะเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ที่สำนักงานซอย ๕ ได้นำมาตกแต่ง ดัดแปลงใช้ต่อมา โดยเกือบไม่มีการจัดทำใหม่ จะเห็นได้จากสำนักงานที่อาคารจัสมิน ถนนแจ้งวัฒนะ และหลังสุดได้แก่สำนักงานที่อาคาร “นาวิน คอร์ท” ซึ่งแม้ว่าขนาดจะลดลง แต่เฟอร์นิเจอร์เกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็ชุดรับแขก โต๊ะทำงาน ตู้หนังสือรอบห้อง เป็นของเดิมที่เข้ามาตั้งแต่สำนักงาน สุขุมวิท ซอย ๕ ทั้งสิ้น

การตกแต่งและการประดับสำนักงานให้สวยงามมีความเรียบง่าย แต่มีความสง่าอยู่ในตัว ซึ่งมีส่วนทำให้ลูกค้ามีความเชื่อมั่นมากขึ้น เพิ่มเติมจากการเชื่อถือตัวบุคคล

ห้องประชุม

ห้องประชุมของสำนักงานทุกแห่งจะอยู่ติดกับห้องทำงานหัวหน้าสำนักงาน ทำให้มีความสะดวกในการออกมารับแขก จึงทำให้มีโอกาสทำงานและเตรียมงานจนกว่าแขกจะมากขึ้นพร้อมเพรียง

นอกจากนั้นยังเป็นที่รับรองเลี้ยงอาหารกลางวันกับผู้มาพบเป็นครั้งคราวอีกด้วย

ห้องอเนกประสงค์ สำนักงาน นาวิน คอร์ท

ห้องประชุมนี้เป็นห้องประชุมขนาดใหญ่ สามารถจุผู้เข้าร่วมประชุม ๗๐ - ๘๐ คน แล้วแต่รูปแบบการจัดห้อง นอกจากนี้ ในระยะเวลาที่ย้ายสำนักงานมาอยู่ที่อาคาร “นาวิน คอร์ท” เป็นระยะที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับงานของประเทศชาติและงานทางสังคมมากมาย

ห้องประชุมนี้จึงใช้เป็นห้องอเนกประสงค์ที่สำคัญคือการจัดรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีการอัดรายการในห้องนี้ทุกวันพฤหัสบดีและออกอากาศที่สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ ทุกคืนวันอาทิตย์ ในรายการ “ปัญหาบ้านเมือง” ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีผมเป็นประธานกรรมการ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

นอกจากนั้น ยังมีสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ได้มาจัดรายการขอสัมภาษณ์ที่ห้องประชุมแห่งนี้ โดยไม่ต้องเดินทางไปถ่ายทำรายการที่สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ

การอัดรายการโทรทัศน์ในห้องประชุม

การประชุมกรรมการมูลนิธิถนนแห่งสันติภาพ

การประชุมคณะกรรมการพืระยานุเคราะห์มูลนิธิฯ

เนื่องจากเป็นห้องประชุมอเนกประสงค์ ห้องนี้จึงใช้เป็นห้องประชุม คณะกรรมการต่าง ๆ ที่ผมเป็นประธาน เช่น การประชุมคณะกรรมการอิสระ ว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ ถนนแห่งสันติภาพ, การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิทีที สก. ในพระบรมราชูปถัมภ์, การประชุมพีระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นต้น

สำนักงานเทพศรีหริศทนายความ -
สำนักงานในเครือ

พระยาศรีวิสารวาจา เป็นผู้ก่อตั้งสำนักงานเทพศรีหริศทนายความขึ้น เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๔๗๗ ณ ตึก บี.เอ็ม.ซี. เชียงสะพานพิทยเสถียร ตลาดน้อย จังหวัดพระนคร โดยร่วมกับพระยาเทพวิฑูร อดีตรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม และพระยาหริศจันทร์ อดีตกรรมการศาลฎีกา ต่อมาเมื่อ ท่านผู้ร่วมก่อตั้งทั้งสองท่านดังกล่าวถึงอนิจกรรมไปแล้ว ในปี ๒๔๙๖ จึงได้ ย้ายสำนักงานมาตั้งอยู่ที่ตึกเลขที่ ๓๔ อาคาร ๕ ถนนราชดำเนินกลางอัน เป็นที่ตั้งปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าของสำนักงานในตอนหลังนี้ได้อาศัย ชื่อเสียงและเกียรติคุณของพระยาศรีวิสารวาจาเป็นมูลฐานสำคัญตลอดมา

ต่อมาภายหลัง หลวงสิทธิสยามการ อดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ได้รับการดูแลสำนักงานต่อมา จนถึงคุณวิวัฒน์ บุณนาค เป็นหัวหน้า สำนักงานคนสุดท้าย ก่อนที่จะมอบให้ผมเข้ามาดำเนินการ

สำนักงานเทศรึหริศเคยมีผู้มีชื่อเสียงได้เข้ามาร่วมงาน อาทิ คุณพจน์ สารสิน อดีตนายกรัฐมนตรี, ศาสตราจารย์สรรเสริญ ไกรจิตติ อดีตอธิบดี ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์, หม่อมเจ้าชัชวลิต เกษมสันต์ และคุณสนอง ตู้จินดา เป็นต้น

พระยาศรีวิสารวาจา ผู้ร่วมก่อตั้งสำนักงานเทศรึหริศนายคววม

สำนักงานเทศรึหริศนายคววม ถนนราชดำเนินกลาง

ต่อมาบรรดาทนายทได้ขอร้องไห้ผมรับผิดชอบช่วยดูแลสำนักงานต่อมา เหตุที่ไม่สามารถเลิกสำนักงานได้ทันทีเพราะงานของสำนักงานส่วนใหญ่เป็น งานเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่ง จะมีการต่อทะเบียนทุก ๆ สิบปี จึงต้องมีทนายรับผิดชอบต่อเนื่อง

เหตุผลสำคัญที่ผมยอมรับเข้าดูแลสำนักงานเทพศิรินทร์ เพราะนาย เกริก วณิกกุล ทายาทของสำนักงานเทพศิรินทร์ เป็นลูกศิษย์ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่สำคัญคือ ได้สมรสกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมธินี บุญยประสพ ซึ่งเป็นน้องสาวของท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน

ผมได้ลงทุนปรับปรุงตกแต่งสำนักงานและจัดคณะทนายความ - เจ้าหน้าที่เข้าทำงานร่วมกับทนายความและเจ้าหน้าที่เดิมบางคน จนในที่สุดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ เมื่อผมอายุครบ ๖๐ ปี ต้องการลดภาระการทำงานลง จึงขอให้บรรดาทายาทรับสำนักงานเทพศิรินทร์ทนายความไปดำเนินการเอง แต่บรรดาทายาททั้งหลายไม่มีใครต้องการรับสำนักงานไปดำเนินการ โดยบรรดาทายาทขอให้ผมรับดำเนินการต่อไป รวมทั้งนายเกริก วณิกกุล ซึ่งเป็นทายาทที่เป็นนักกฎหมายคนเดียวของพระยาศรีวิศาลวาจา (หลานตา) และพระยาเทพวิฑูรพหุลศรุตาบดี (หลานปู) ก็ไม่ขอรับไว้

สำนักงานเทพศรีทริศรีตทนายความ อาคารนาวิน คอร์ท ชั้น ๖ ซอยร่วมฤดี ๓
ยังคงรักษาป้ายสำนักงานเดิมที่ถนนราชดำเนินไว้ เพียงแต่ซ่อมแซมและทำสีขึ้นใหม่

เมื่อสำนักงานทนายความ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ย้ายที่ทำงานไปที่อาคาร
นาวิน คอร์ท จึงให้สำนักงานเทพศรีทริศรีตย้ายไปอยู่รวมกันพร้อมคณะทนาย
และเจ้าหน้าที่ ดำเนินการด้านจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก และสามารถ
รักษาคุณภาพและประสิทธิภาพไว้ได้อย่างดีในระดับหนึ่ง แต่คงไม่
สามารถไปเทียบกับสำนักงานซึ่งดำเนินการโดยชาวต่างประเทศได้
เพราะสำนักงานของชาวต่างชาติมีเครือข่ายกว้างขวางมาก

๔๗ ปีแห่งการบริการทางกฎหมาย

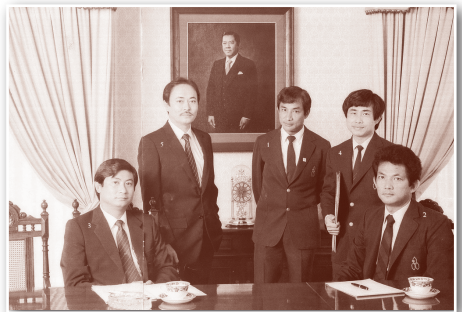
๔๗ ปีแห่งการบริการทางกฎหมาย

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ โดยผมซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์สอนกฎหมายอยู่ในแผนกนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีเจตนารมณ์ในการก่อตั้งสำนักกฎหมาย ในขณะนั้น เพื่อ

- ตอบสนองความต้องการของนักธุรกิจไทยและบริษัทต่างประเทศ ซึ่งในขณะนั้นได้เข้ามาในประเทศไทยหรือเริ่มทำธุรกิจกับคนไทยมากแล้ว แต่ขาดการสนับสนุนบริการด้านกฎหมายอย่างมาก
- เพื่อลดช่องว่างระหว่างการเรียนการสอนกฎหมายกับการประกอบวิชาชีพกฎหมายตามความเป็นจริง กล่าวคือ ต้องการให้มีการนำความรู้และประสบการณ์ภาคปฏิบัติไปสอนนิสิตและนักศึกษากฎหมาย ในมหาวิทยาลัยมากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาเหล่านั้นได้มีการเตรียมพร้อมที่ดีกว่าเมื่อออกมาประกอบวิชาชีพ
- เพื่อจะพิสูจน์ให้เห็นทั่วไปได้เห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายสามารถมีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมไม่แพ้วิชาชีพอื่น หากเป็นผู้ตั้งมั่น อยู่ในศีลธรรมและจรรยาวิชาชีพอย่างเคร่งครัด
- เพื่อยกระดับและมาตรฐานวิชาชีพกฎหมายไทย

สำนักงานได้เจริญเติบโตมาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ๔๗ ปี เริ่มต้นจาก
วันก่อตั้งซึ่งมีนายความ ๖ คน และเช่าพื้นที่อาคารโอลิมเปีย ถนนพระราม
ที่ ๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๒๕ ตารางเมตร เป็นสำนักงาน มีนายความและ
เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวใน ๓ ปีต่อมา และต้องย้ายสำนักงานไปอยู่ ณ
อาคารสำนักงานราชดำริเมื่อปลายปี ๒๕๑๖ ซึ่งมีเนื้อที่สำนักงานเพิ่มขึ้นเป็น
สามเท่าตัว หลังจากนั้นอีก ๖ ปี ความจำเป็นที่ต้องมีพื้นที่ใช้สอย และอุปกรณ์
อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้ต้องย้ายสำนักงานมาอยู่ “บ้าน” ใหม่ของ
ตนเอง ณ เลขที่ ๑๐ ถนนสุขุมวิท ซอย ๕ เขตคลองเตย โดยสำนักงานเป็น
เจ้าของและเป็นผู้ครอบครองอาคารสำนักงาน ๒ หลัง (หลังที่หนึ่ง ๓ ชั้น
หลังที่สอง ๕ ชั้น ตั้งอยู่ต่อเนื่องกัน) เนื้อที่ใช้สอย (ไม่รวมที่จอดรถ) ประมาณ
๖,๐๐๐ ตารางเมตร มีที่จอดรถประมาณ ๗๐ คัน มีนายความและที่ปรึกษา
๓๕ คน และเจ้าหน้าที่อีก ๗๐ คน ความจำเป็นที่จะต้องขยายกิจการมีอยู่
อย่างต่อเนื่อง แต่สำนักงานเห็นว่าจำนวนนายความและเจ้าหน้าที่ใน
ขณะนั้นน่าจะเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่สุด ที่จะสามารถรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ
ของการให้บริการทางกฎหมาย ผดุงความสามัคคีสมานฉันท์ของทนายและ
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานไว้ได้อย่างดีแล้ว

ภาพการประชุมคณะที่ปรึกษาและทนายความ

แนวทางและความคิดริเริ่มของผู้ก่อตั้งสำนักงานได้กลายเป็น “วัฒนธรรมองค์กร” ที่สำคัญของ “สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน” ซึ่งมีความผูกพันอย่างเหนียวแน่นและใกล้ชิดกับการผดุงความเป็นธรรมในสังคม และการสงเคราะห์คนที่ด้อยโอกาส แม้สำนักงานจะมีลูกความเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และเป็นหนายความว่าต่าง แก่ต่างคดีสำคัญ ๆ ของประเทศมากมาย สำนักงานก็ได้ยึดมั่นในความสำเร็จดังกล่าวจนลืมนปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ในสังคมไทย ในวาระครบรอบอายุ ๖๐ ปี เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๗ จึงได้หยุดกิจกรรมด้านธุรกิจเกือบทั้งหมด และหันมาบุกเบิกงานด้านสังคมสงเคราะห์และงานสาธารณกุศลมากขึ้น ปัจจุบันเป็นกรรมการสภากาชาดไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นประธานพิระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นประธานดำเนินการก่อสร้างตึก สก. ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้ใช้เงินลงทุนก่อสร้าง รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ เป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ ๑,๒๐๐ ล้านบาท โดยไม่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินแต่ประการใด เงินทั้งสิ้นได้มาจากการบริจาคของประชาชน โดยสำนักกฎหมายฯ ได้เป็นที่ตั้งของโครงการก่อสร้างตึก สก. อีกด้วย ซึ่งมีผู้มีจิตศรัทธาเข้าร่วมบริจาคเงินมากมาย ณ อาคารแห่งนี้

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก่อนที่จะค่อย ๆ ลดบทบาทลงเพราะอายุมากขึ้น คือหนึ่งในสำนักงานกฎหมายสากลของไทยที่ไม่มีชาวต่างประเทศเข้ามาร่วมเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วน แต่มีขีดความสามารถในการให้บริการด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นหลัก ซึ่งหมายรวมถึงการให้บริการที่เกี่ยวกับนิติกรรม - สัญญาระหว่างประเทศ ทรัพย์สินทางปัญญา การปกป้องหรือตอบโต้ทางการค้า การลงทุนและภาษีอากร การขนส่ง - สื่อสาร และโทรคมนาคม กิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านตลาดเงิน ตลาดทุน และตราสารอนุพันธ์ ไม่ด้อยกว่าสำนักงานของชาวต่างประเทศ

จนมีลูกความชาวต่างประเทศทั้งบุคคลธรรมดา นิติบุคคลต่างประเทศ รวมทั้ง
ธนาकारต่างประเทศหลายแห่งขอเข้ามาเป็นลูกความประจำ

ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญานั้น สำนักงานจะให้บริการเฉพาะ
การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและความผิดที่
เกี่ยวข้องกับการค้าหรืออุตสาหกรรมเท่านั้น โดยไม่รับเป็นทนายในคดีอาญา
ทั่ว ๆ ไป เพราะสำนักงานไม่มีทนายความที่มีความเชี่ยวชาญในคดีอาญา
ซึ่งต้องมีประสบการณ์ มีเทคนิคเฉพาะตัว และมีความคล่องตัวในทุกด้านเป็น
พิเศษ ซึ่งบางครั้งไม่ได้คำนึงถึงหลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม สามารถทำ
คดีที่เห็นแล้วว่าผิดให้กลับเป็นถูกได้ ซึ่งวิธีการนี้ไม่ใช่หลักการของสำนักงาน

อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นที่สำนักงานรับเป็นทนายความในคดีอาญาให้
เช่น คดีอาญาในกรณีที่เป็นคดีขอแรงจากศาลหรือคดีที่จำเลยมีฐานะยากจน
แต่ต้องการทนายความเพื่อขอรับความยุติธรรม คดีต่าง ๆ เหล่านี้ สำนักงาน
รับทำเป็นคดีโดยไม่มีค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายแต่ประการใด

สำนักงานมีขีดความสามารถที่จะติดต่อ ประสานงาน และร่วมมือกับ
ทนายความในเขตการค้าสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ทั่วโลก สามารถที่จะให้บริการทาง
กฎหมายแก่ลูกความในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และใน
สภาพแวดล้อมของยุค “ข้อมูลข่าวสาร” ที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วใน
ปัจจุบัน สำนักงานเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งชมรม Pacific Rim Advisory
Council ซึ่งเป็นชมรมของสำนักกฎหมายชั้นนำในประเทศและเมือง
สำคัญต่าง ๆ ทั่วโลก ปัจจุบันชมรมดังกล่าวประกอบด้วยสำนักกฎหมาย
๒๘ แห่งใน ๑๘ ประเทศ มีโตเกียว ไทเป ฮองกง โซล สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์
จาการ์ตา ซิดนีย์ เมลเบิร์น บริสเบน เพิร์ธ โอ๊คแลนด์ เม็กซิโกซิตี บัวโนสไอเรส
แซนติเอโก เซาเปาโล แดลลัส ซีแอตเทิล ซานฟรานซิสโก ลอสแอนเจลิส
โฮโนลูลู แวนคูเวอร์ โตรอนโต บอสตัน วอชิงตัน ดี.ซี. อัมสเตอร์ดัม โดยมี
สำนักงานเป็นผู้แทนชมรมประจำกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นยุคที่ประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมาจากลูกความทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างมาก

ทนายความที่ประจำทำงานอยู่ในขณะนั้น ได้ร่วมงานกับสำนักงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ปรากฏภาพต่าง ๆ ในหนังสือที่ระลึกครบรอบ ๒๕ ปี

ต่อมาทนายความได้แยกย้ายกันไปก่อตั้งสำนักงานของตนเอง โดยนโยบายของสำนักงานให้หลักการว่า อาชีพทนายความเมื่ออยู่ด้วยกันมาจนกระทั่งเติบโตพอที่จะยืนอยู่ด้วยตนเองแล้ว ควรจะแยกตัวไปสร้างรังใหม่ โดยยังคงความเป็นศิษย์ - อาจารย์ และคงความเป็นพันธมิตรกันตลอดกาล จึงเกิดมีสำนักงานต่าง ๆ ตั้งขึ้นมาใหม่ เช่น

นายสุวิทย์ สุวรรณ ก่อตั้ง บริษัท นาวัน ลอว์ จำกัด

ดร.อภิชัย จันทรเสน ก่อตั้ง บริษัท สำนักกฎหมาย ปุณยฤทธิ์ จำกัด

นายฉัตรทิพย์ ตันตพระศาสน์, นายพลพีร์ ตูลยสุวรรณ ก่อตั้ง บริษัท สำนักกฎหมาย นิติพีรฉัตร จำกัด

นายกฤษฎดา ตัณฑ์กุลรัตน ก่อตั้ง บริษัท ที่ปรึกษากฎหมาย ทีที แอนด์
อาร์ จำกัด

นายสมประสงค์ มัคคสมัน, นายอาชว สมุทรานนท์ - บริษัท ลีกล
แอดไวซอรี เคาน์ซิล จำกัด

ดร.ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์ - Dla Piper Thailand Limited

ส่วนผู้ที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพนายความ ได้แยกย้ายไปทำงานในวงการ
ต่าง ๆ และประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง เช่น นายสมนึก ชัยเดชสุริยะ ซึ่งเริ่ม
เป็นนายความที่สำนักงานเมื่อจบการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ได้ลาออกไปทำงานที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จนได้
ดำรงตำแหน่ง “ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย” โดยไม่ได้จบทาง
วิศวกรรมศาสตร์ เช่น

นายรมชิต แยมสอาด เป็นรองผู้ว่าการรถไฟฟ้ามหานคร โดยไม่ได้เป็น
วิศวกรมาก่อน

นายประภัสร์ จงสงวน เป็นผู้ว่าการรถไฟฟ้ามหานคร และสุดท้ายเป็นผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยที่ไม่ได้เป็นวิศวกรมาก่อน

นายสมบูรณ์ ชัยเดชสุริยะ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

หน้าประวัติศาสตร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนสำนักงาน

วันที่นับเป็นมงคลอย่างสูงคือ การที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาที่สำนักกฎหมาย เนื่องในโอกาสที่ทรงสำเร็จการอบรมคอมพิวเตอร์หลักสูตรอเนกประสงค์ - เร่งรัด เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖ โดยสำนักงานจัดงานเลี้ยงแสดงความยินดีถวาย

ภาพประวัติศาสตร์ของสำนักงาน จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาถึง ๓๔ ปี

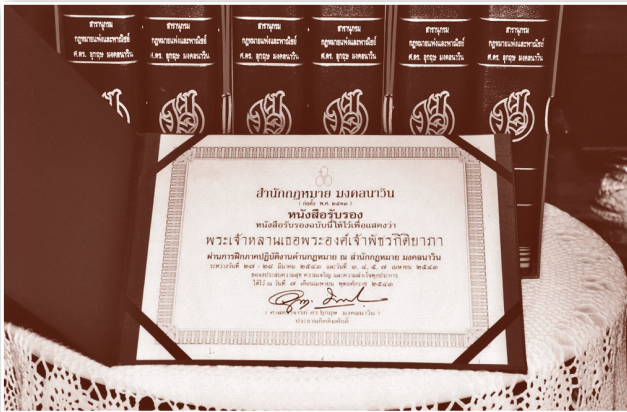
ทรงลงพระนามในสมุดเยี่ยม ณ โต๊ะทำงานของหัวหน้าสำนักงาน

ประทับ ณ ห้องประชุมเพื่อเสวยพระกระยาหารกลางวัน

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จมาทรงฝึกงานที่สำนักงาน

สำนักงานได้รับพระกรุณาอย่างสูงที่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้ทรงเลือกสำนักงานเป็นที่ฝึกงาน ขณะที่ทรงศึกษากฎหมายที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๓ และระหว่างวันที่ ๓, ๔, ๕, ๗ เมษายน ๒๕๕๓

พิธีการถวายวุฒิบัตรผ่านการอบรมของสำนักงาน

ระหว่างการอบรมที่จัดเป็นลักษณะศาลจำลอง โดยทรงเรียนรู้อาการพิจารณาคดีในศาล
ซึ่งมีคณะทนายความทำหน้าที่คณะผู้พิพากษา อัยการ และทนายความ

ในวันเลี้ยงรับรองถวายพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

การเริ่มจัดตั้งมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชน ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (พ.ศ. ๒๕๒๕)

สำนักงานได้รับเกียรติจากพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร และหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร ได้เสด็จมาปรึกษาเรื่องการจัดตั้งมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ และขอให้สำนักงานเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการก่อตั้งมูลนิธิ จัดให้มีการประชุมที่ห้องประชุมสำนักงาน ซึ่งต่อมามูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ ได้มีบทบาทในด้านส่งเสริมการศึกษาอย่างมาก และเมื่อหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร สิ้นชีวิตแล้ว พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา ทรงรับตำแหน่งประธานกรรมการอำนวยการ ปัจจุบันพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการอำนวยการ

ทรงเยี่ยมสำนักงานและเตรียมงานประชุมก่อตั้งมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ

ทรงเยี่ยมชมห้องประชุมที่จะใช้เป็นสถานที่ประชุมก่อตั้งมูลนิธิฯ

ภาพประวัติศาสตร์ของผู้มีเกียรติที่มาเยี่ยมสำนักงาน

ภาพประวัติศาสตร์อีกส่วนหนึ่งคือ ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตประธานองคมนตรี, อดีตนายกรัฐมนตรี, อดีตประธานศาลฎีกา ให้เกียรติมาเยี่ยมสำนักงานในขณะที่ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ซึ่งนับเป็นเกียรติอย่างสูง แสดงว่าสำนักงานได้รับความเมตตาและเชื่อถือในการทำงาน และหลักการของสำนักงานที่ยึดมั่นในหลัก “นิติธรรม ยุติธรรม สันติธรรม” โดยที่ไม่เคยปรากฏบ่อนักที่บุคคลระดับประธานศาลฎีกาจะให้เกียรติไปเยี่ยมสำนักกฎหมาย

ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ลงนามในสมุดเยี่ยมที่โต๊ะทำงาน
ของหัวหน้าสำนักงาน

เยี่ยมชมการทำงานของฝ่ายเลขานุการ

เยี่ยมชมห้องสมุดสำนักงาน

การรับรอง ณ ห้องรับรองสำนักงาน

ในช่วงเวลาดังกล่าว สำนักงานมีงานทำบุญสำนักงานและมีพิธีชุมนุม
ในโอกาสต่าง ๆ เช่น มีพิธีทางศาสนา โดยการทำบุญเลี้ยงพระ ในวาระที่
เป็นมงคลทุกโอกาสเพื่อความเป็นสิริมงคล

งานฉลองครบรอบ ๑๐ ปี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๓ ในวันงาน
ได้รับเกียรติอย่างสูงจากพระยามานวราชเสวี ซึ่งเป็นผู้ใหญ่คนสำคัญของ
บ้านเมือง ได้ให้ความเมตตาเป็นพิเศษ โดยมาเป็นประธานอวยพรในวัน
สำนักงานดำเนินการมาครบ ๑๐ ปี ทั้ง ๆ ที่งานจัดอยู่ชั้น ๓ ซึ่งต้องขึ้นบันไดสูง
แต่ท่านก็ไม่ปฏิเสธ และมีความเต็มใจที่จะขึ้นไปกล่าวอวยพรในงาน

ลงนามในสมุดเยี่ยม

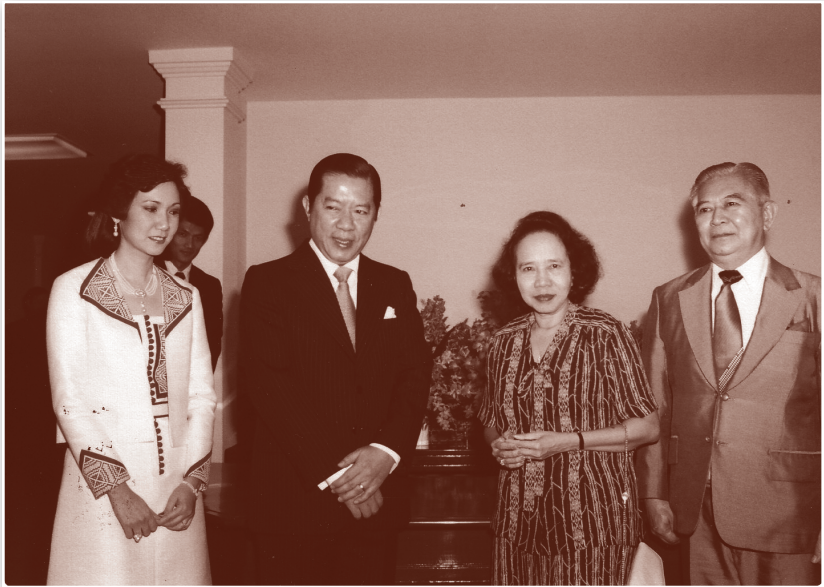

เยี่ยมชมห้องสมุดสำนักงาน
พร้อม พ.อ. จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

พระยามานวราชเสวี, พ.อ.จินดา ณ สงขลา เลขานุการ ก.พ.

นอกจากนั้น สำนักงานยังได้รับเกียรติอย่างสูงจากพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา และหม่อมเจ้าสุวินิต กิติยากร พระสวามี เสด็จมาทรงร่วมอวยพรในวาระครบ ๑๐ ปีของสำนักงานเช่นเดียวกัน

ทรงลงพระนามในสมุดเยี่ยมสำนักงาน

ทรงเยี่ยมชมสำนักงาน

ในวาระสำคัญอีกงานหนึ่ง ได้แก่ การที่สำนักงานได้จัดพิธีทำบุญ
วันครบรอบ ๒๕ ปี สำนักกฎหมาย เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ โดยมี
สมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ให้เกียรติเป็นประธาน
สงฆ์ในการทำบุญ

ทำบุญตักบาตรร่วมกับนายความและเจ้าหน้าที่

พิธีสงฆ์

ในตอนค่ำได้จัดงานฉลองครบรอบ ๒๕ ปีของสำนักกฎหมาย เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

งานวันนั้นจัดที่บริเวณลานหน้าตึกสำนักงาน มีผู้มาร่วมงานคับคั่ง อาทิ คุณชมพู่ อรรถจินดา, พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์, พลอากาศเอก วีระ กิจจาธร, พลเอก ศัลย์ ศัลย์ศรีเพ็ญ, คุณอาสา เมฆสุวรรณค์ เป็นต้น

การประชุมพืระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ คุณขวัญแก้ว วัชรโรทัย รองประธานพืระยานุเคราะห์มูลนิธิ ซึ่งมีพลโท ปุ่น วงศ์วิเศษ เป็นประธานกรรมการ และแพทย์หญิงคุณเพียร เวชบุล เป็นประธานกิตติมศักดิ์ตลอดชีพ ได้ขอให้มีการจัดประชุมกรรมการที่สำนักงาน และที่ประชุมได้เลือกผมเป็นกรรมการและเหรัญญิกเพื่อจัดการเรื่องการเงินและทรัพย์สิน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ คุณหมอเพียรถึงแก่กรรม คณะกรรมการจึงได้เลือกผมเป็นประธานกรรมการ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงปัจจุบัน

บรรยากาศการประชุมคณะกรรมการพืระยานุเคราะห์มูลนิธิ
ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๑. พลโท ปุ่น วงศ์วิเศษ - ประธานกรรมการ
๒. แพทย์หญิงคุณเพียร เวชบุล - ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์
๓. คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย - รองประธานกรรมการ
๔. ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย อดีตรองเลขาธิการพระราชวัง นายสถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต และตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ อีกมากมายหลายตำแหน่ง

คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย เป็นผู้ที่ชักนำให้ผมได้เป็นผู้บรรยาย “กฎหมายทั่วไป” ที่สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต โดยช่วงเวลานั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชประสงค์ให้ประชาชนมีความรู้ต่าง ๆ โดยการรับฟังจากวิทยุ อ.ส. เช่น ด้านการศาสนา บรรยายโดยสมเด็จพระญาณสังวร ด้านกฎหมาย โปรดเกล้าฯ ให้ผมเป็นผู้บรรยาย โดยทำหน้าที่นี้นับเป็นเวลาสิบปี และเป็นที่มาของการได้รับพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.)” และได้เลื่อนขั้นต่อมาจนถึง “ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.)” ซึ่งเป็นเกียรติยศอย่างสูงยิ่ง

ในส่วนพระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งมีแพทย์หญิงคุณเพียร เวชบุล (หมอมเพียร) เป็นผู้ก่อตั้ง และต่อมามีคณะกรรมการสำคัญ โดยมีพลโท ปุ่น วงศ์วิเศษ เป็นประธานกรรมการ คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย เป็นรองประธานกรรมการ คุณขวัญแก้วมีความห่วงใยเรื่องการเงินและการจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิฯ ซึ่งไม่ได้จัดให้เข้าระบบ จึงขอให้เข้ามาช่วยคุณหมอมเพียร และมูลนิธิฯ โดยเข้าดำรงตำแหน่ง “กรรมการทรัพย์สิน” ผมจึงได้รวบรวมทรัพย์สินทั้งหมดเข้าสู่ระบบที่ถูกต้อง มีผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบทุกปี ซึ่งคุณหมอมเพียรให้ความร่วมมือดีมาก และเมื่อคุณหมอมเพียรป่วยหนัก ผมไปเยี่ยมท่าน ท่านยังจับมือผมไว้และสั่งเสียเป็นครั้งสุดท้ายเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “อย่าทิ้งมูลนิธิฯ” (Ne Laissez pas) ซึ่งเป็นสาเหตุที่ผมได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการมูลนิธิฯ แทนพลโท ปุ่น วงศ์วิเศษ ที่ขอลาออกไป ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นมา มูลนิธิฯ มีความเป็นปึกแผ่น โดยโครงการ “โรงเรียนพระยา นาวิน” มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีเด็กนักเรียนจากครอบครัวด้อยโอกาส อยู่ในความดูแลอนุเคราะห์ประมาณ ๒,๐๐๐ คน จากโรงเรียน ๑๐ แห่ง ๙ จังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ จนถึงปัจจุบันมีเด็กจำนวนหลายหมื่นคนได้รับการอนุเคราะห์จากมูลนิธิฯ

เมื่อคุณขวัญแก้วคลายความห่วงใยลงแล้ว ประกอบกับท่านดำรงตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่ง ได้แก่ รองเลขาธิการพระราชวัง, นายกรัฐมนตรีราชประชานุเคราะห์, ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์, ประธานกรรมการบริหารและผู้จัดการโรงเรียนวังไกลกังวล หัวหิน ท่านจึงได้ลาออกจากรองประธานพระยานุเคราะห์มูลนิธิฯ

คุณชมพู อรรถจินดา ผู้มีพระคุณอย่างสูง เป็นเสมือนพี่ชาย เสมือนครูและสนับสนุนในด้านการศึกษา การเริ่มงานทนายความ และการตั้งสำนักกฎหมาย คุณชมพูปลื้มใจมากที่สุดที่ได้มาเยี่ยมสำนักงานในโอกาสที่ผมจัดงานฉลองวันเกิดครบ ๘๐ ปีให้เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๐

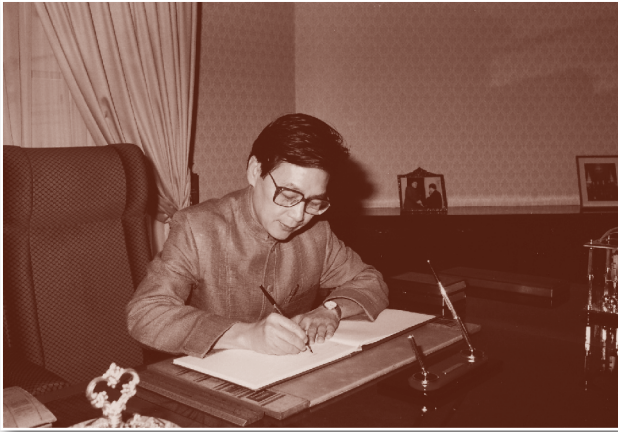

คุณชมพู่ อรรถจินดา กรณารับตำแหน่งประธานที่ปรึกษาประธานรัฐสภา
(ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน)

การเยี่ยมชมสำนักงาน

ในขณะที่เป็นประธานรัฐสภาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ คุณชวน หลีกภัย ซึ่งเคยเป็นนักศึกษาระบบสามปีได้เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และเนื่องจากประกอบอาชีพทนายความมาตั้งแต่จบการศึกษา มีความสนใจจะมาเยี่ยมชมสำนักงาน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในวงการทนายความซึ่งเกี่ยวข้องกับงานฝ่ายนิติบัญญัติ

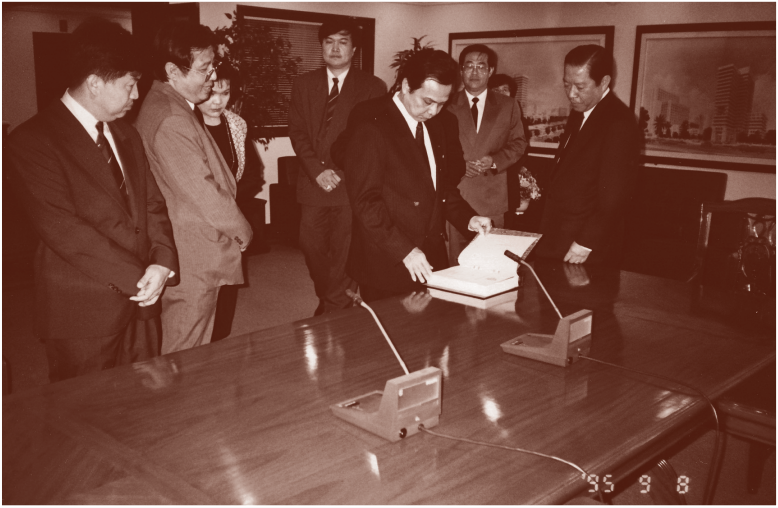

เยี่ยมชมสำนักงาน

คุณเกษม สรศักดิ์เกษม นายกษัตริย์เกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๑
และคณะ เข้าเยี่ยมและร่วมรับประทานอาหารที่สำนักงาน

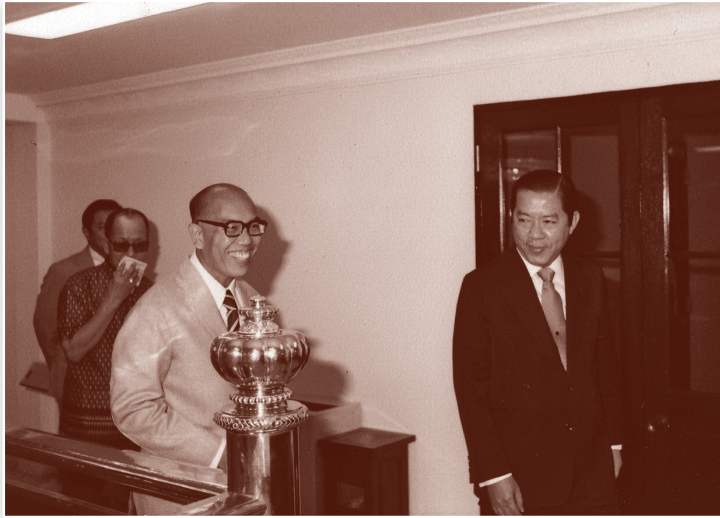

ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร นายกสภาทนายความ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙
- ปัจจุบัน และคณะ เข้าเยี่ยมชมการระเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

ศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ ประธานสภามหาวิทยาลัย
วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ศาสตราจารย์จำรัส เขมะจารุ ประธานสภาทนายความและองคมนตรี
วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๓

การสัมมนาทางวิชาการ

ความแตกต่างระหว่างสำนักงานทนายความโดยทั่วไปกับสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน คือ การที่สำนักกฎหมายได้จัดสัมมนาทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่ภาควิชาการ ภาคราชการ และภาคเอกชน รวมทั้งสื่อมวลชนหลายครั้ง แต่แต่ละครั้งได้รับความร่วมมือจากบรรดาบุคคลสำคัญในวงการศาล อัยการ นักกฎหมาย และนักธุรกิจอย่างดียิ่ง มีผู้กล่าวชื่นชมในบทบาทของสำนักงานจำนวนมากว่า เป็น “สถาบันทางกฎหมาย” นอกเหนือจากการเป็นสำนักงานทนายความ

งานสัมมนาครั้งแรกเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เรื่องปัญหาอัตราดอกเบี้ย เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ ซึ่งได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ (ต่อมาเป็นประธานศาลฎีกา) เป็นประธานการสัมมนา โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมสัมมนาจำนวนมาก

งานสัมมนาครั้งที่ ๒ เรื่อง “ระงับข้อพิพาทแรงงาน” จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๓ โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์จำรัส เหมะจารุ (ต่อมาเป็นประธานศาลฎีกาและรองคณบดี) เป็นประธานการสัมมนา โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมการสัมมนาจำนวนมากเช่นเดียวกับครั้งแรก

งานสัมมนาครั้งที่ ๓ เรื่อง “กฎหมายด้านตัวเงิน” เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ (ต่อมาเป็นประธานศาลฎีกา) ให้เกียรติเป็นประธานการสัมมนา พร้อมกับ ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวนมาก

การสัมมนาครั้งที่ ๔ เรื่อง “ความร่วมมือระหว่างประเทศทางศาล
ในคดีแพ่ง” โดยสมาคมกฎหมายอาเซียนประจำประเทศไทยและมูลนิธิ
เอเชีย เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ จัดขึ้นที่ห้องประชุมใหญ่
สำนักกฎหมาย โดยมีศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ ประธานศาลฎีกา เป็น
ประธานการสัมมนา และศาสตราจารย์สรเสรีญ ไกรจิตติ อธิบดีผู้พิพากษา
ศาลอุทธรณ์ ให้เกียรติเข้าร่วมสัมมนาด้วย

เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๑ ได้จัดการประชุมทนายความ “Pacific Rim” ที่สำนักกฎหมาย เป็นการประชุมกลางปีและเป็นครั้งแรกที่มาจัดประชุมในประเทศไทย หลังการประชุมได้มีการเลี้ยงรับรองด้วย

ต่อมา ASEAN - Inter Parliamentary Organization Twelfth Working Committee and General Assembly ได้มาจัดประชุมที่สำนักกฎหมาย เมื่อวันที่ ๑๘ - ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ในโอกาสนี้ได้จัดเลี้ยงอาหารค่ำที่สำนักงาน มีสมาชิกและผู้ร่วมงานประมาณ ๑๕๐ คน ซึ่งเป็นการเลี้ยงรับรองที่สำนักงานที่มีผู้ร่วมงานมากที่สุด โดยไม่ต้องไปจัดที่โรงแรม

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ สำนักงานได้จัดงานเลี้ยง
รับรองคณะทนายความจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นมนตรีและเจ้าหน้าที่
เนติบัณฑิตยสภาอินเตอร์ - แปซิฟิก ในการมาประชุมในประเทศไทย

ท้ายที่สุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้จัดสัมมนาขึ้น ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๙ ในหัวข้อ “ปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับกฎหมายบริษัทจำกัด”

และต่อมาในเดือนเดียวกันเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๙ ได้จัดสัมมนาในหัวข้อ “หน้าที่และความรับผิดชอบของธนาคารผู้ประกอบกิจการ Private Banking” ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมสัมมนาจำนวนมากทั้งสองครั้ง

ปัญหาของสำนักงาน

การเริ่มต้นก่อตั้งสำนักงาน

ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะก่อตั้งสำนักงานกฎหมายหรือทนายความ เพราะต้องเริ่มคิดเรื่องสถานที่ทำงานว่าจะป็นรูปแบบการเช่าสถานที่หรือจะเป็นสถานที่ของตัวเอง

การเช่าสถานที่ทำสำนักงานมีปัญหาเรื่องทำเล เรื่องค่าเช่า ความสะดวกของลูกความที่จะมาสำนักงานโดยไม่เสียเวลามากเกินไป จอดรถสะดวก ซึ่งการจะมีสำนักงานในแนวทางนี้ค่าเช่าค่อนข้างสูง

- ปัญหาสำคัญที่สุดสำหรับการก่อตั้งสำนักงานทนายความ

ได้แก่ปัญหาที่ว่าในระยะแรกจะหาลูกความได้หรือไม่ ถ้ามีสำนักงานแล้วไม่มีงาน สำนักงานก็ไปไม่รอด

- การศึกษาประวัติศาสตร์การจัดตั้งสำนักงานทนายความ

ก่อนการจัดตั้งสำนักงานได้มีการศึกษาสำนักงานทนายความของบรรดาอดีตผู้มืบรรดาศักดิ์ระดับ “พระยา” ซึ่งเป็นการยืนยันว่า “อาชีพทนายความ” ไม่ใช่อาชีพต่ำต้อย แต่เป็นอาชีพที่มีเกียรติ

สำนักงานทนายความดังกล่าว อาทิ “สำนักงานทนายความพระยาปริदानฤเบศร์” ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๗ “สำนักงานเทพศรีทริศทนายความ” ของผู้มืบรรดาศักดิ์ระดับ “พระยา” รวม ๓ คน ได้แก่ พระยาเทพวิฑูรพหุลศรุตบาทติ - พระยาศรีวิสารวาจา - พระยาทริศจันทร์ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ “สำนักงานทนายความเสนีย์อรรถการีย์” ตั้งขึ้นปี พ.ศ. ๒๔๙๒ โดย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และพระยาอรรถการีย์นิพนธ์ ท่านทั้งสองเคยดำรงตำแหน่งสูงถึงนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามลำดับ

- การก่อตั้งสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

โดยได้รับแนวทางจากบรรดาผู้ใหญ่ที่มีบรรดาศักดิ์และบรรดาศักดิ์ทนายความผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะคุณชมพู อรรถจินดา ซึ่งเป็นเสมือนพี่ครู และเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ขึ้นเพื่อสืบสานปณิธานของคุณชมพูที่มีแนวคิดดี ๆ หลายประการเกี่ยวกับสำนักงานทนายความสมัยใหม่แต่ไม่มีโอกาสทำให้สำเร็จ ซึ่งสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ได้รับแนวคิดมาทำงานสำเร็จเกือบทั้งหมด

- แนวคิดที่แปลกใหม่ของสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นแนวคิดที่แตกต่างจากสำนักงานทนายความอื่น ๆ ทั่วไป อาทิ

- หัวหน้าสำนักงานไม่ออกกว่าความเอง โดยมีเหตุผลสำคัญประการแรก ได้แก่ ขณะจัดตั้งสำนักกฎหมายยังมีฐานะเป็นข้าราชการ เป็นอาจารย์กฎหมายในมหาวิทยาลัย

- ประการที่สอง สำนักงานรับงานที่ปรึกษาและงานคดีแพ่งเป็นหลัก ซึ่งงานทั้งหมดสามารถดำเนินการหรือเตรียมการได้ภายในสำนักงาน โดยหัวหน้าสำนักงานพบปะลูกความและอธิบายให้เข้าใจในเบื้องต้นว่าหัวหน้าสำนักงานจะไม่ไปว่าความในศาลเอง แต่จะดูแลและควบคุมคดีโดยตลอดตั้งแต่ต้น โดยการแต่งตั้งทนายความเจ้าของเรื่องและคณะทนายความผู้ร่วมงาน ซึ่งจะต้องศึกษาและทำแผนดำเนินงานมาเสนอให้หัวหน้าสำนักงานพิจารณาซึ่งเรียกว่า “การทำแผนคดี” ต่อจากนั้นจะนำเรื่องเข้าที่ประชุมโดยหัวหน้าสำนักงานจะเข้าเป็นประธานที่ประชุมทุกครั้ง เพื่อให้เป็นที่เชื่อมั่นแก่ลูกความ ทนายความและคณะทนายความที่ได้รับมอบหมายต้องทำคดีเป็นฝ่ายตรงข้ามกับทนายความผู้ใหญ่ที่รับงานและทำคดีด้วยตัวเองทั้งหมด ซึ่งมักจะขาดความละเอียดรอบคอบเนื่องจากงานมากจนล้นมือ ถ้ามีทนายผู้ช่วยและต้องการมอบงานให้ทำแทนลูกความก็ไม่ไว้ใจ เพราะตกลงกันไว้ว่าหัวหน้าสำนักงานจะทำงานด้วยตัวเองโดยเฉพาะการไปว่าความในศาล หรือบางเรื่องลูกความยินยอมพบกับทนายผู้ช่วยแทน เวลาผ่านไประยะหนึ่งทนายผู้ช่วยมักจะหาทางรับงานและทำงานตรงกับลูกความโดยไม่ต้องผ่านหัวหน้าสำนักงาน และนี่คือปัญหาที่ทนายความผู้ใหญ่ต้องทำงานและออกกว่าความในศาลด้วยตัวเองจนสูงอายุ

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ถ้ามีเหตุสำคัญเกิดขึ้นกับ
นายความในขณะที่คดียังไม่เสร็จสิ้นจะมีปัญหามากเพราะ
ไม่มีใครรู้เรื่องทั้งหมด และแม้ว่าจะพอมีนายอื่นมาทำแทน
ประเด็นสำคัญก็คือ มีการตกลงค่าทนายไว้อย่างไร รับเงินไป
แล้วทำอะไร หรือรับไปหมดแล้ว คงไม่มีใครอยากรับงานต่อ นี่คือ
คำตอบที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวินได้แก้ปัญหามา
ไว้ล่วงหน้า เพราะเมื่อรับงานแล้ว งานแต่ละเรื่องมีสารบบ
คุมงาน มีผู้รู้เรื่องมากกว่าหนึ่งคนและสามารถทำงานได้
ต่อเนื่องทันทีโดยไม่ต้องศึกษางานใหม่ทั้งหมด

- การทำงานของสำนักงานเป็นการทำงาน “เป็นทีม” มีการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างละเอียดกว้างขวางในที่ประชุม
ระหว่าง “ทนายรุ่นใหม่เพื่อสู้กับทนายรุ่นใหญ่” โดยถือหลัก
หลายหัวดีกว่าหัวเดียว

- ปัญหาต่อไป ได้แก่ การทำอย่างไรที่จะให้สำนักงานอยู่ได้ โดยสามารถ
รับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงได้ตลอดระยะเวลา ๔๗ ปี

การอาศัยแต่เพียงค่าธรรมเนียมทนายความที่ได้จากการเป็นคดีความ
ในศาลที่ไม่มีความแน่นอน เพราะคดีแต่ละเรื่องโดยทั่วไปใช้เวลานานมาก
และมีวิธีการคิดค่าทนายความกันหลายแบบตามแต่วิธีการของแต่ละคน
และแต่ละสำนักงาน ถ้าสำนักงานมีคดีมากและเป็นคดีใหญ่ ๆ ค่าธรรมเนียม
ว่าความจะสูงพอเลี้ยงสำนักงานได้ แต่มักเกิดความไม่แน่นอนบ่อย ๆ วิธี
แก้ไขของสำนักงานคือ การมี “ลูกความประจำ” ลูกความประเภทนี้มี
ความละเอียดรอบคอบ และเป็นคนสมัยใหม่ที่ยอมรับว่าในปัจจุบันการจะทำ
“ธุรกรรม” ต่าง ๆ ไม่ควรคิดเองทำเอง โดยเฉพาะ “ธุรกรรม” ที่เกี่ยวข้อง
กับกฎหมายหลายเรื่องจำเป็นต้องรับฟังคำแนะนำจากทนายที่ปรึกษาจึงมี

ความนิยมที่จะมีนักกฎหมายหรือสำนักงานกฎหมายเป็น “ที่ปรึกษาประจำ” และจ่ายเงิน “ค่าที่ปรึกษา” เป็นรายเดือนหรือรายปีตามแต่จะตกลงกัน โดยทั่วไปการให้คำปรึกษาจะครอบคลุมทุกเรื่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของทนายที่ปรึกษา ผู้รับเงินค่าที่ปรึกษาประจำเป็นผู้รับผิดชอบ

แต่เมื่อเกินจากขอบเขตของการเป็นที่ปรึกษาประจำ เช่น เรื่องที่มาปรึกษากลายเป็นคดีความ มีงานเพิ่มขึ้น เช่น ไปทำคดีในศาลบางครั้งต้องเดินทางไปต่างจังหวัดหรือต่างประเทศขึ้นมา จะต้องคิดค่าว่าความหรือค่าทำคดีแยกต่างหากจาก “ค่าธรรมเนียมประจำ” แล้วแต่จะตกลงกัน

ด้วยวิธีนี้นักกฎหมายจึงสามารถอยู่ได้อย่างราบรื่นเพราะมี “ลูกความประจำ” พอกควร “แต่การที่จะมีลูกความประจำไม่ใช่เรื่องง่าย ข้อสำคัญการเข้าเป็นลูกความประจำเพราะความเชื่อถือและเชื่อมั่นในหัวหน้าสำนักงานและสำนักงาน”

- ปัญหาเรื่องการคิดค่าธรรมเนียมทนายความคนไทย โดยทั่วไปผู้มาพบปรึกษาโดยมากเป็นผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน หรือมีผู้แนะนำมา

การคิดค่าธรรมเนียมทนายความมีปัญหา มาก เช่น เสียเวลารับแขก และให้คำปรึกษาแล้วเกิดความสบายใจ หลังจากการไปปรึกษาทนายอื่น ๆ แล้วแนะนำให้ดำเนินคดี แต่ที่จริงเรื่องที่มาปรึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นคดีผลที่ได้รับคือ “คำขอบคุณ” หรืออาจมีของเล็กน้อยมาให้ แต่ก็เสียเวลาไป พอกควรและถ้าเรียกเก็บค่าทนายความไปส่วนใหญ่จะเกิดความรู้สึกไม่ดี โดยมักคิดว่าเรื่องแค่นี้ทำไมต้องคิดค่าทนายด้วย วิธีแก้ปัญหาคือ การไม่คิดเงินจนกว่าเมื่อไรต้องออกแรงทำงาน เช่น คดีความต้องไปศาล มีค่าใช้จ่าย มีค่าทนายความจึงคิดเงิน

ความคิดนี้แตกต่างกับชาวต่างประเทศซึ่งเป็นชาวยุโรปหรืออเมริกัน แม้กระทั่งลูกความญี่ปุ่น ถ้าให้คำปรึกษาแล้วต้องคิดเงินค่าปรึกษาหรือ

ค่าทนายความ ถ้าไม่คิดเขาจะรู้สึกไม่สบายใจ โดยรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณไปตลอด และถ้ามีงานต่อ ๆ ไป เขาก็ไม่กล้ามาหา ดังนั้นถ้าเป็นลูกความชาวต่างประเทศ ควรคิดค่าธรรมเนียมตามมาตรฐานของสำนักงาน และตามมาตรฐานสากล เช่นคิดตามเวลาที่ทำงานหรือคิดเป็นการเหมา เป็นต้น ซึ่งเกิดความสบายใจทั้งสองฝ่าย

แนวความคิดเรื่องการจ่ายเงินค่าทนายความสำหรับลูกความชาวไทย มีส่วนที่แตกต่างแตกต่างกับลูกความชาวต่างประเทศในสาระสำคัญกล่าวคือ “**ชี้เหนียวในการจ่ายค่าทนายแม้เป็นไปตามมาตรฐานก็ตาม**” แต่จะไม่ชี้เหนียวในการ “**จ่ายค่าวิ่งเต้นคดี**” ซึ่งไม่มีมาตรฐานและส่วนใหญ่เป็นเรื่อง “**กินตามน้ำ**” ซึ่งวิธีการนี้สำนักงานไม่ทำโดยเด็ดขาดจนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ยิ่งกว่านั้นเมื่อ “**ลูกความ**” ชำระเงินค่าธรรมเนียมให้ “**สำนักงานแล้ว**” ไม่จำเป็นต้องให้รางวัลพิเศษแก่ “**ทนายความ**” หรือ “**คณะทนายความเจ้าของเรื่อง**” ซึ่งทำงานในนามของสำนักงานเรียบร้อยแล้ว การจ่ายเงินนอกเหนือจากนี้เป็นเรื่องไม่จำเป็น ไม่เป็นไปตามกฎของสำนักงานที่ไม่ต้องการให้ “**ลูกความ**” เตือดร้อนแน่นอนเป็นเรื่องโดยสมัครใจก็ตาม

อาจเห็นได้จากตัวอย่างหนึ่งของจดหมายถึงลูกความของ “**สำนักงาน**” ที่ขอคืนเงินที่ลูกความมีน้ำใจชำระให้ทนายเป็นพิเศษ

UKRIT MONGKOLNAVIN
LAW OFFICE

To	From
Date	
Signature	
☐ For your information ☐ For your comments ☐ For your approval ☐ For your signature ☐ Please handle ☐ Please call me ☐ As you requested ☐ Returned with thanks ☐ Please file ☐ Please return ☐ Please forward to ☐ Please take up with me	
<p>เรียน คุณ ประสงค์</p> <p>ขอเรียนว่า กรณีที่บริษัทฯ มีหนี้สินกับท่านอยู่</p> <p>โดยมี: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>และ: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>โดย</p> <p>บริษัทฯ ได้ดำเนินการชำระหนี้สินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว</p> <p>มี: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>และ: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>โดย</p> <p>บริษัทฯ ได้ดำเนินการชำระหนี้สินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว</p> <p>โดยมี: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>และ: บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๕๕๕๕๕๕๕๕</p> <p>โดย</p> <p>บริษัทฯ ได้ดำเนินการชำระหนี้สินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว</p>	

13/11/87

ส่งมา จากห้องกฎหมายและ: ฝ่ายบริหารสำนักงาน
อัยการ ๖๐๑ ในชื่อ นายทศพร น้อย

- มารยาทการรับงานคดีหรืองานปรึกษาของสำนักงาน

สำนักงานถือหลักการสำคัญคือ การ “ไม่แย่งคดี” เพราะฉะนั้นเมื่อแยกมาตั้งสำนักงานเองในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ จึงไม่เคยขวนลูกความจากสำนักงานคุณชมพู่มาเป็นลูกความของสำนักงาน โดยมารยาทไม่ควรทำ เพราะเป็นการ “แย่งคดี” แต่จะยอมรับทำให้เมื่อเวลาผ่านไปนานพอควร และมีคดีเรื่องใหม่ไม่เกี่ยวกับเรื่องเดิม

มารยาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การที่มีผู้ต้องการมาเป็นลูกความสำนักงานทั้ง ๆ ที่มีทนายความอยู่แล้วแต่เกิดไม่เชื่อหรือไม่ไว้วางใจกรณีเช่นนี้สำนักงานจะไม่รับทำคดีให้โดยเด็ดขาด จนกว่าจะมีการตกลงหรือมีการบอกเลิกกับทนายความเดิมเสียก่อนจึงจะรับเป็นลูกความของสำนักงาน

- การลดบทบาทของสำนักงาน

การลดบทบาทของสำนักงาน ไม่ได้หมายความว่า “เลิกสำนักงาน” เพราะสำนักงานยังคงดำเนินการเป็นปกติ เพียงแต่ลดขนาด ลดจำนวนทนายความ เจ้าหน้าที่ และลดบทบาทให้น้อยลง

การลดบทบาททุกด้าน ได้แก่ การลดจำนวนทนายความและเจ้าหน้าที่ลง ได้มีการวางแผนการไว้ล่วงหน้าเป็นปีว่าเมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปีแล้ว จะดำเนินการดังนี้

- ให้ทนายความผู้ใหญ่ที่ร่วมงานมาเป็นสิบปีได้แยกย้ายกันไปก่อตั้งสำนักงานของตนเอง โดยมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า กล่าวคือ อนุญาตให้ชวนทนายความรุ่นน้องและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานรู้จักกันอยู่แล้วให้ไปร่วมงานด้วยได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ

- อนุญาตให้นำแฟ้มงานไปทำต่อได้ เพราะเป็นงานที่เป็นเจ้าของเรื่องอยู่แล้ว โดยความตกลงยินยอมของลูกความ จากวิธีนี้ทำให้การแยก

ตัวไปของนายความอาวุโสเพื่อก่อตั้งสำนักงานใหม่ดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่นและเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

- สำนักงานที่ให้แยกตัวออกไปแล้วแต่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เกิดสำนักงานที่มีชื่อเสียงขึ้นมาใหม่ ๕ - ๖ สำนักงาน และรักษามาตรฐานของสำนักงานไว้ได้ดี

- ในด้านตัวบุคคล อดีตนายความของสำนักงานหลายคนได้ประสบความสำเร็จอย่างมาก นอกจากงานสำนักงานกฎหมายแล้ว บางคนยังออกนอกแนวทาง เช่น เป็นผู้ว่าการการทางพิเศษ ซึ่งเป็นนักกฎหมายไม่ใช่วิศวกร เป็นผู้ว่าการรถไฟฟ้ามหานคร เป็นผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นอาทิ

การปฏิบัติต่อทนายความและเจ้าหน้าที่

การปกครองด้วยหลักเมตตาธรรม - แบบครูกับศิษย์, แบบพ่อกับลูก

สำนักงานใช้หลักการปกครองทนายความและเจ้าหน้าที่โดยไม่ใช้ระบบราชการ แต่ใช้หลัก **งานคืองาน ต้องมีความรับผิดชอบ ต้องมีความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อสำนักงาน**

ถ้ามีการทำผิดจะเรียกมาอบรมและให้โอกาสแก้ตัว แต่จะไม่มีครั้งที่ ๓ และโดยหลักการเมื่อออกไปแล้วจะไม่รับกลับมาทำงานอีก

ตลอดเวลา ๔๗ ปีของสำนักงาน ไม่เคยสั่งไล่ออกจากงาน

ทนายความและเจ้าหน้าที่จะให้ความเคารพผมและท่านผู้หญิงมณฑิน มงคลนาวิน ประหนึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ มักขอให้เป็นที่ประธานในพิธีมงคลสมรส เมื่อมีลูกก็ขอให้ตั้งชื่อให้ บางคนขอให้หาฤกษ์ดีในการปลูกบ้านให้ รวมทั้งการเป็นประธานในการวางเสาเอก ซึ่งโดยทั่วไปก็เจริญรุ่งเรืองดี

การให้สวัสดิการแก่ทนายความและเจ้าหน้าที่

โดยที่สำนักงานเห็นความสำคัญในเรื่องปัจจัยสำคัญในชีวิต ๔ ประการ ได้แก่ บ้าน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค (ปัจจุบันเพิ่มการศึกษาเข้ามาด้วย)

- สำนักงานจึงจัดให้มีโครงการที่อยู่อาศัยรวม ๒ โครงการ

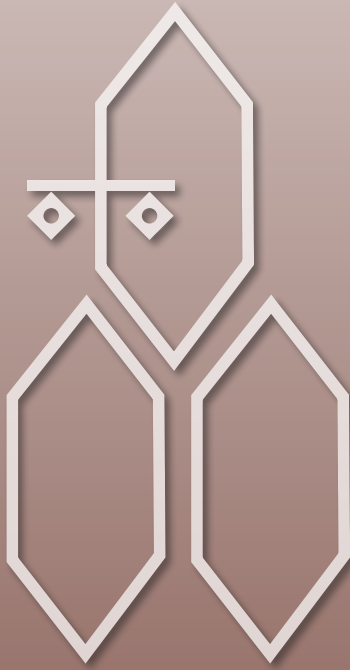
โครงการแรก ได้แก่ โครงการชอยศูนย์วิจัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่

โครงการที่ ๒ ได้แก่ โครงการถนนร่มเกล้า

นอกจากนั้นยังสนับสนุนการกู้ยืมเงินธนาคารเพื่อซื้อบ้านที่อยู่อาศัยด้วย

- ในด้านการศึกษา ได้สนับสนุนค่าเล่าเรียนบุตรของนายควม และเจ้าหน้าที่ทุกคน ที่พิเศษกว่านี้คือได้ให้ทุนไปศึกษาต่อในต่างประเทศ บางคนจบปริญญาเอกและให้ทุนในการเข้าร่วมประชุมต่างประเทศ เป็นต้น

ผู้ที่จะพูดถึงเรื่องเหล่านี้ได้ดีที่สุด ได้แก่ นายควมและเจ้าหน้าที่ที่ ได้รับสวัสดิการ ได้เล่าเรื่องเหล่านี้ไว้ในบันทึก “ความทรงจำที่มีต่อสำนักงาน” ในท้ายเล่มนี้

ปฏิทินประจำปีของสำนักงาน

สำนักงานจัดกิจกรรมเพื่อทนายความ เจ้าหน้าที่และครอบครัวเป็นประจำ โดยเฉพาะงานวันปีใหม่ นอกนั้นยังมีการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างทนายความ เจ้าหน้าที่ บางครั้งมีบุคคลสำคัญจากภายนอกมาร่วมการแข่งขันเพื่อเชื่อมไมตรีกันด้วยการประชุมทนายความ

มีการประชุมทนายความเป็นประจำทุกสัปดาห์ เป็นการประชุมวางแผนทางคดีที่สำนักงานรับทำ โดยการร่วมทำงานเป็น “ทีม” และทุกคนต้องเตรียมคดีอย่างดี ต้อง “ไม่ชู้ย” โดยทุกคนต้องมีแฟ้มงานมาด้วย ไม่ใช่การเข้าร่วมประชุมมือเปล่า

ในการประชุมทุกครั้ง หัวหน้าสำนักงานจะซักถามงานที่ผ่านมาในสัปดาห์ที่แล้วว่าแต่ละคนมีความคืบหน้าอย่างไร มีการแจ้งรายงานลูกความแล้วหรือไม่

การรายงานลูกความให้กระทำทันที อาจจะด้วยทางโทรศัพท์ เพราะถ้าเป็นกรณีไปศาล ลูกความไม่ได้ไปด้วย จะรอฟังผลด้วยความกระวนกระวาย จึงต้องรีบรายงานในโอกาสแรกที่ทำได้ จากนั้นต้องรีบทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบรายงานฉบับที่ ๑ และต่อไปเรื่อย ๆ

หลังจากนั้น นายแต่ละคนมีเรื่องที่ต้องการนำเสนอาก็ให้เสนอได้ เช่น เสนองานที่รับมาใหม่ พร้อมแผนดำเนินคดีเพื่อทดสอบว่ามีความเข้าใจในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายถูกต้องหรือไม่ เมื่อที่ประชุมได้ช่วยกันพิจารณาและสรุปโดยหัวหน้าสำนักงานพร้อมคำแนะนำแล้วจึงให้ดำเนินการต่อไป

เลี้ยงสังสรรค์ทนายและเจ้าหน้าที่ประจำเดือน

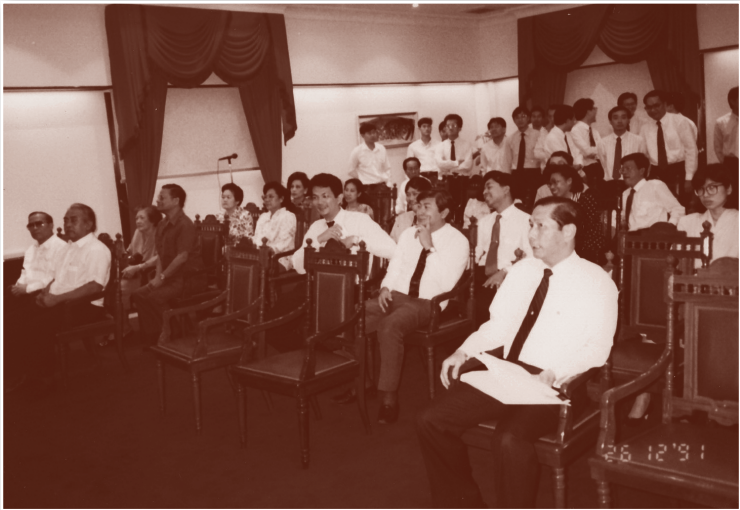

นับเป็นประเพณีที่ดีที่ทนายความและเจ้าหน้าที่ซึ่งมีจำนวนมากหลายสิบคน จนไม่มีโอกาสพบปะกันเป็นประจำ ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ และรับประทานอาหารร่วมกัน โดยมีหัวหน้าสำนักงานร่วมงานด้วยทุกครั้ง ทำให้บรรยากาศของสำนักงานมีความสนิทสนม คุ่นเคย และมีความสามัคคีอย่างยิ่ง

การประชุมประจำปี

กิจกรรมสำคัญและเป็นวันที่รอคอยของบรรดาทนายความและ
เจ้าหน้าที่ ได้แก่ วันที่มีการประชุมประจำปี โดยมีการสรุปการทำงาน
ผลงานและทิศทางสำนักงานในปีต่อ ๆ ไป มีการแจกเงินรางวัล (โบนัส)
ไม่เคยขาด ขึ้นอยู่กับรายได้ของสำนักงาน

งานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่

จัดเป็นประจำทุกปี เป็นวันที่บรรดาเด็ก ๆ บุตรหลานทนายความและเจ้าหน้าที่รอคอย เพราะมีการจับสลากของขวัญปีใหม่ด้วย เด็ก ๆ เหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่หมดแล้ว บรรดาผู้ใหญ่ในขณะนั้นสังขารก็ร่วงโรยไปตามวัย วันปีใหม่เป็นความทรงจำที่ดีและพูดถึงกันอยู่เสมอจนทุกวันนี้

อวยพรวันปีใหม่

ภาพล่าสุดอดีตนายความเข้าขอพรวันปีใหม่ ณ บ้านฤดีรัมย์
เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

การอวยพรในวันปีใหม่ เป็นกิจกรรมที่สำคัญของสำนักงานอีกกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งนอกจากทนายและเจ้าหน้าที่ประจำแล้ว อดีตนายความซึ่งออกจากสำนักงานไปนานแล้ว ก็ยังคงมาอวยพรปีใหม่เป็นประเพณี

วันสงกรานต์ประจำปี

วันสงกรานต์ของทุกปี จะมีการรดน้ำขอพร โดยนายความและ
เจ้าหน้าที่ หลังจากนั้นจะเป็นการรับประทานอาหารร่วมกัน

วันรพี

วันรพี (วันที่ ๗ สิงหาคมของทุกปี) นายทุกคนจะถวายบังคม และสักการะพระรูป พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ณ ห้องสมุดสำนักงาน (ปัจจุบันได้ย้ายพระรูป ไปประดิษฐานที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น ๔ อาคาร เทพทวาราวดี)

การแข่งขันกีฬาภายในสำนักงาน

เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๙ ขณะที่ผมดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ได้มีการพบปะสังสรรค์และมีการเล่นกีฬาร่วมกัน โดยในวันดังกล่าว พลเอก อาทิตย์ กำลิ่งเอก ผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด ให้เกียรติมาเยี่ยมสำนักงานและร่วมเล่นแบดมินตันที่สนามแบดมินตันสำนักงาน ถึงแม้ไม่ใช่สนามมาตรฐาน แต่ก็ให้ความสนุกสนานและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันแบดมินตันระหว่างรัฐสภากับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ การบินไทย โดยกรรมการผู้จัดการใหญ่และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ที่สนามโปโลคลับด้วย

สำนักงานสุขุมวิท ซอย ๕ ออกแบบไว้ให้ด้านหลังอาคารหลัง ๑ เป็นลานจอดรถได้เกือบ ๓๐ คัน เมื่อได้เวลาเลิกงาน ลานจอดรถก็จะแบ่งสนามเป็นสนามแบดมินตัน ๒ สนาม บางวันจะมีผู้ใหญ่หลายท่านมาร่วมเล่นด้วย เป็นการออกกำลังกายและเชื่อมมิตรภาพที่ดีมาก เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๒๙

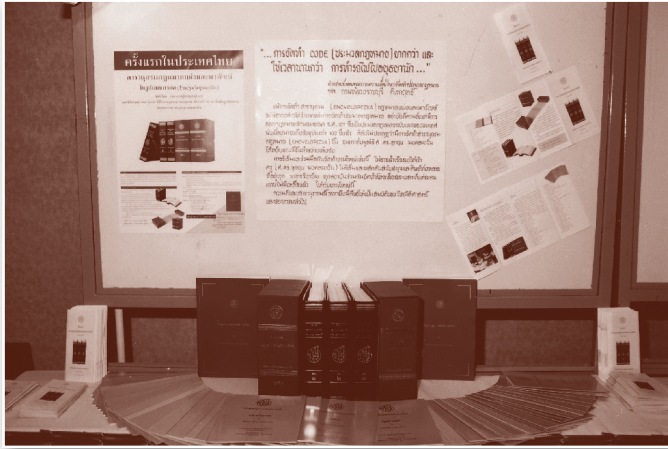

โครงการสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หนึ่งชุดมี ๕ เล่ม จัดพิมพ์
อย่างดี พร้อมด้วยปกชนิดพิเศษ ซึ่งกรรมการและเลขานุการขอส่งตรง
จากประเทศฝรั่งเศส ซึ่งราคาสูง แต่สะดวกในการใช้งานและการเพิ่มเติม
เอกสารฉบับใหม่

เป็นความฝันอันสูงสุดของสำนักกฎหมาย โดยเฉพาะอาจารย์ทางกฎหมายและบรรดานักวิชาการกฎหมายที่ต้องการจัดทำ “สารานุกรมกฎหมาย” ให้เป็นมาตรฐานและสามารถนำมาใช้อ้างอิงได้

สารานุกรมกฎหมายที่ควรดำเนินการที่สำคัญที่สุดและควรดำเนินการเป็นอันดับแรก น่าจะได้แก่ สารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหมวดที่ใหญ่และสำคัญที่สุด รองลงมาน่าจะได้แก่ สารานุกรมกฎหมายอาญา สารานุกรมกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และสารานุกรมกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บรรดาอาจารย์กฎหมายและนักกฎหมายผู้ใหญ่คนสำคัญได้มีความพยายาม และริเริ่มดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว แต่ทำได้เพียงขั้นต้นเท่านั้น ยังไม่เสร็จสมบูรณ์พอที่จะเผยแพร่ได้

จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๓๕ ผมจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๕ คน โดยมีผมเป็นประธานกรรมการกิตติมศักดิ์ คณะกรรมการประกอบด้วยนักกฎหมายที่สำเร็จ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระมหากรุณาธิคุณ
โปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานน้ำสังข์ในโอกาสที่ผมมีอายุครบ ๕ รอบ
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๓๗
ในโอกาสนี้ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ชุดที่หนึ่ง แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชอีกด้วย
ได้มีพระราชกระแสรับสั่งถึงการจัดทำสารานุกรมกฎหมายแพ่งนี้
ด้วยความสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างมาก

การศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทั้งหมดเป็นลูกศิษย์ของผม ยกเว้น ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ซึ่งจบนิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ได้เข้ามาร่วมงานในฐานะเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่เริ่มต้น จากการชักชวนของผม ซึ่งเป็นคณบดีคณะนิติศาสตร์ในขณะนั้น

บุคคลสำคัญในการจัดทำสารานุกรมกฎหมายชุดนี้ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ซึ่งทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่ง ได้แก่ นายมานิตย์ จุมปา นิสิตชั้นปีที่ ๔ คณะนิติศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในตำแหน่ง “รองศาสตราจารย์”

เป็นที่น่าสังเกตว่า กรรมการทุกคนล้วนแต่เป็นนักกฎหมายที่ประสบความสำเร็จในอาชีพทุกคน เช่น ได้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึง ๕ คน เป็น “ราชบัณฑิต” หนึ่งคน เป็นอัยการสูงสุด เป็นรองอัยการสูงสุด เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และกรรมการอื่น ๆ ทุกคนได้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในวงการสำคัญ ๆ ของประเทศทุกคน

การทำงานเป็นเรื่องสำคัญและละเอียดอ่อน เมื่อประชุมกำหนดหัวข้อเรื่องและบุคคลผู้รับผิดชอบในการเขียนแล้ว เมื่อเขียนเสร็จต้องนำมาเสนอในที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการ ซึ่งมีผมทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม ในวันอาทิตย์ทุกอาทิตย์ ตลอดเวลาเกือบสองปี จนในที่สุด ตำราชุดนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่ผมมีอายุครบ ๕ รอบเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๗

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๗ เป็นวันที่เป็นมงคลสูงสุดในชีวิตของผมอีกวันหนึ่ง คือสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อัญเชิญแจกันดอกไม้พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาพระราชทานเนื่องในโอกาสวันเกิดครบ ๕ รอบ และเสวยพระกระยาหารค่ำตามที่เราทั้งสองขอพระราชทานเชิญเสด็จ ณ บ้านซอยร่วมฤดี

โอกาสนี้ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หนึ่งชุด รวม ๕ เล่ม ในฐานะที่ทรงเป็นนักการศึกษา ทรงสนพระราชหฤทัยสารานุกรมฯ ชุดนี้เป็นอย่างมาก ทรงใช้เวลาพอสมควรในการทอดพระเนตร และมีพระราชดำรัสถามด้วยความสนพระราชหฤทัย

ทูลเกล้าฯ ถวายสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การประชุมโครงการสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การประชุมคณะกรรมการทุกสัปดาห์ (ทุกวันอาทิตย์) โดยผมเป็นประธานที่ประชุม โดยทุกครั้งเจ้าของผู้เชี่ยวชาญจะนำเสนอบทความ เพื่อให้ที่ประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุปผลโดยประธานที่ประชุม

งานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่คณะทำงานโครงการสารานุกรม

งานแถลงข่าวการจัดทำสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

โครงการสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ชุดแรกเริ่มทำงาน
พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยความร่วมมือของบรรดาศิษย์ที่มีชื่อเสียงรวม ๓๕ คน

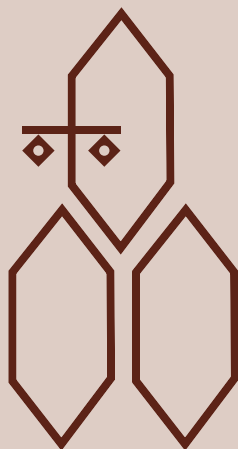

วันเปิดตัวสารานุกรมกฎหมายฯ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๗
อายุครบ ๕ รอบ (๖๐ ปี)

รายชื่อทนายความที่เคยทำงาน
และฝึกงานที่สำนักงาน

สำนักกฎหมาย

ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

เนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปี ของการก่อตั้งสำนักกฎหมาย

5 ธันวาคม 2538

แถวหน้า จากซ้าย นางอุษณา ศิขระธาราร น.ส.ณัฏฐ์ภัท ภัคฤทธิ นามระภาสิ ศัตตธรรม นางสุภัทรี สมบุรุษสุท นางทรงศรี กิ่งสิทธิ์ น.ส.วิไลลักษณ์ คำชม นางสมรุต สุทนต์ นางยุพนา กรศรี น.ส.ศราภรณ์ มงคลนาวิน น.ส.เบญจรัตน์ ธรรมสาร น.ส.นิลา มงคลนาวิน น.ส.จินตนา ภิรมย์ฉัน น.ส.กานดา กาญจนพจนาน น.ส.ศุภิญญา กฤษณะเศรษฐี น.ส.ศรียา ซอผาย น.ส.ศศิธร จันทร์เรือง นางสุกัญญา ทรัพย์โอ

แถวหน้า จากขวา นายบรรลพ ไชยนิรมย์ นร.เสข น.จินนุชระ นายสุภัทรี สุวรรณ นายปิยะศักดิ์ พุฒสุทธิ ศาสตราจารย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ดร.สิทธิ จันทร์เกษม ศศ.สุรธา วัฒนเชษฐกุล นางกนกฉกา ศักดิ์กุลกรัตน์ นางศุภนิรันดร์ วัฒนศิริพงษ์ น.ส.พรพรรณ ทอฆตุขพันธ์ น.ส.ฉัฐกฤ ธรรมจินดา น.ส.บุญอรรัตน์ คงเจริญ นางจวิลา ซอผาย น.ส.ศศิธร จันทร์เรือง นางสุกัญญา ทรัพย์โอ

แถวหน้า จากซ้าย นายสมเกียรติ ธีธัญญะวิวัฒน์ นร.ธรรณี สมบุญเอก นามเสถียร อานนท์ นามิเรก พุฒคำ นายวิโรจน์ ธีมัญญกุล นายวิรัช ช่างคารากุล น.ส.ณิษฐาพร ปราบัติกุล น.ส.ธรรมา อานนตุนทร น.ส.ชนวนรัตน์ สุขทรสารกุล นายเพชร วัฒนกันธิน นายศานนท์ ขมประสิทธิ์ นายชาติชาย วัฒนบุญรัตน์ นายปิยะ สัจจวง

แถวหน้า จากขวา นายชัย ไชยมงคล น.ส.ณิชนนธ สิบมา ว่าที่ร้อยตรี นิต ชอพัฒน์ นายฐาตุร สังข์ชัยญา นายสุชาติ สิงห์ทอง นายถนกรัตน์ ศรีไกร นายเจริญ สุทธิวัฒน์ นายประพัทธ์ ธีมาเกษม นายชนาท ฤกษ์ชลา นายสมเกียรติ ธีธัญญะวิวัฒน์ นร.ธรรณี สมบุญเอก นามเสถียร อานนท์ นามิเรก พุฒคำ นายวิโรจน์ ธีมัญญกุล นายวิรัช ช่างคารากุล น.ส.ณิษฐาพร ปราบัติกุล น.ส.ธรรมา อานนตุนทร น.ส.ชนวนรัตน์ สุขทรสารกุล นายเพชร วัฒนกันธิน นายศานนท์ ขมประสิทธิ์ นายชาติชาย วัฒนบุญรัตน์ นายปิยะ สัจจวง

แถวหน้า จากซ้าย นายสมเกียรติ ธีธัญญะวิวัฒน์ นร.ธรรณี สมบุญเอก นามเสถียร อานนท์ นามิเรก พุฒคำ นายวิโรจน์ ธีมัญญกุล นายวิรัช ช่างคารากุล น.ส.ณิษฐาพร ปราบัติกุล น.ส.ธรรมา อานนตุนทร น.ส.ชนวนรัตน์ สุขทรสารกุล นายเพชร วัฒนกันธิน นายศานนท์ ขมประสิทธิ์ นายชาติชาย วัฒนบุญรัตน์ นายปิยะ สัจจวง

แถวหน้า จากขวา นายสมเกียรติ ธีธัญญะวิวัฒน์ นร.ธรรณี สมบุญเอก นามเสถียร อานนท์ นามิเรก พุฒคำ นายวิโรจน์ ธีมัญญกุล นายวิรัช ช่างคารากุล น.ส.ณิษฐาพร ปราบัติกุล น.ส.ธรรมา อานนตุนทร น.ส.ชนวนรัตน์ สุขทรสารกุล นายเพชร วัฒนกันธิน นายศานนท์ ขมประสิทธิ์ นายชาติชาย วัฒนบุญรัตน์ นายปิยะ สัจจวง

ภาพถ่ายคณะทนายความและเจ้าหน้าที่ในวันครบรอบ ๒๕ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘
ที่บริเวณลานหน้าอาคารสำนักงาน สุขุมวิท ซอย ๕

รายชื่อหน่วยงานที่เคยทำงาน
และฝึกงาน (บางส่วน)

อมร อนุรุธิกร

สัณชัย คงทน

ชัยเกษม นิตสิริ

สมนึก ชัยเดชสุริยะ

จรัญญ ภัคดีธนากุล

มรุธา วัฒนะชีวะกุล

กฤษ ไกรจิตติ

สมบูรณ์ ชัยเดชสุริยะ

จุฑา กุลบุศย์

ภาวนา เนียมลอย

รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์

สุรวัฒน์ ชมภูพงษ์

กาญจนา นิมมานเหมินทร์

ประวีณ ชัมภรัตน์

ปิยะทัศน์ จุฑะพุทธิ

พลพีร์ ตุลยสุวรรณ

สุวิทย์ สุวรรณ

สมประสงค์ มัคคสมัน

กิติพันธ์ ศตะนาวิน

ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์

กฤษดา ตันท์กุลรัตน์

รณชิต แยมสะอาด

บรรพต ไชยนั้นทน

กิงกมล สินมา

สุทิน ฐิติวร

ชุมพล มุสิกานนท์

อภิชัย จันทรเสน

พรพรหม กาญจนจारी

सानนท์ ชมประดิษฐ์

วันวิสาข์ ล่ำซำ

อาชว สมุทธานนท์

บุษบา สหพงษ์

ธวัชชัย ช่องดารากุล

กิตติ พิทยาภรณ์

ฉัตรชัย อินทสุวรรณ

นนท์ ดวงรัตน์

ชาญพงษ์ ดีวี

บัณฑิต บุญปาสาณ

สุนทรเทพ เลขะวณิชย์

ทรงกลด ไชยเมืองมา

เทวัญ อุทัยวัฒน์

ดิเรก พุฒคำ

ฉัตรทิพย์ ตัณฑประศาสน์

คุณาพจน์ สุขกุล

ประภัสร์ จงสงวน

วรพล นาวัลย์

วรพจน์ ถนอมกุล

ประธาน จุฬาโรจน์มนตรี

กนิษฐ์น้อย ปราณีจิตต์

เจษฎ์ โทณะวณิก

รวีวัฒน์ รัตนเสน

จิรัชย์ คเชนทวา

คันฉัตร ทองสมบัติ

สมภาพ เขาวณะ

จรรย์ บุญทัน

ธนกฤษฎี สุขกุลวรเศรษฐ์

ความทรงจำของอดีตนายความ

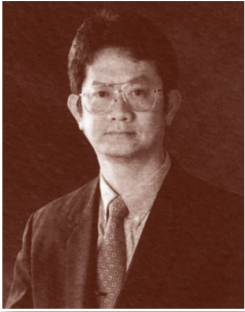

นายสุวิทย์ สุวรรณ

ผมเข้าทำงานกับสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ทันทีที่เรียนจบจากแผนกนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ผมเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของท่านอาจารย์ หลังจากได้เข้ามาอยู่ในสำนักงานของท่านและก็ไม่ได้โยกย้ายไปอยู่กับใครอื่นเลยตลอดเวลา ๔๐ ปี จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ท่านอาจารย์บอกผมว่า “สุวิทย์ นายปีกกล้าขาแข็งพอจะเปิดสำนักงานของตนเองได้แล้ว อาจารย์จะขอพักให้เป็นกิจจะลักษณะสักที” ผมจึงต้องจากท่านด้วยความอาลัยเพื่อไปสร้างรังน้อย ๆ ของตนเอง ก่อนจากท่านได้ปูพื้นฐานให้ผมไว้มากพอสมควร บุญคุณของท่านมีมากล้นสุดพรรณนา

ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานท่านอาจารย์ ผมพูดได้เต็มปากเต็มคำว่าคุณภาพหัวหน้าสำนักงาน ท่านได้สร้างบุคลากรทางกฎหมายที่มีคุณภาพไว้มากมาย ท่านให้โอกาสทุกคนพัฒนาวิชาชีพและทักษะส่วนตัวอย่างเต็มที่ ท่านเน้นให้ทนายทุกคนต้องมีคุณธรรม ท่านเปี่ยมไปด้วยความเมตตา ไม่เคยทำให้ลูกน้องเดือดเนื้อร้อนใจ ด้วยวิสัยทัศน์และกำลังใจที่ได้รับจากท่าน ผมสามารถบุกเบิกและยกระดับมาตรฐานการให้บริการทางกฎหมายแก่ลูกค้าต่างประเทศให้ขึ้นมาทัดเทียมกับสำนักงานทนายความของฝรั่งต่างชาติได้

ท่านเป็น Mentor ที่ผมให้ความรักและเคารพตลอดกาลครับ

นายอุกฤษดา ตัณฑท์กุลรัตน์

กระผมได้มีโอกาสเข้าร่วมทำงานที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ตั้งแต่เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ในขณะนั้นสำนักงานตั้งอยู่ ณ อาคารไทยโตมารู ชั้น ๑๑ ถนนราชดำริ กรุงเทพมหานคร ขณะที่ยังศึกษาอยู่ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหารายได้พิเศษในระหว่างการศึกษา ซึ่งท่านอาจารย์อุกฤษ มงคลนาวิน ได้กรุณาให้โอกาสกระผมเข้าร่วมงาน ณ สำนักงานแห่งนี้ จึงทำให้กระผมได้เริ่มมีโอกาสสัมผัสกับประสบการณ์ของการประกอบอาชีพทนายความ จากบรรดาทนายความรุ่นพี่ในช่วงระยะนั้นเป็นทนายความที่มีส่วนร่วมก่อตั้งสำนักแห่งนี้ บรรยากาศของการทำงานเต็มไปด้วยความรักและความสามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมงาน จึงเป็นสิ่งที่จุดประกายให้กระผมมีความเชื่อว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะยึดถือการประกอบอาชีพเป็นทนายความ ทั้งนี้ เพราะสำนักงานแห่งนี้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ได้ว่า การประกอบวิชาชีพทนายความเป็นกลไกแห่งหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม เป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมได้ เนื่องจากท่านอาจารย์อุกฤษได้กำหนดแนวทางการทำงานของสำนักงานแห่งนี้โดยยึดหลักคุณธรรม และประกาศเป็นแนวทางการดำเนินงานให้สมาชิกของสำนักงานแห่งนี้ยึดมั่นด้วยหลัก ๓ ประการ กล่าวคือ “นิติธรรม ยุติธรรม และสันติธรรม”

ต่อมาท่านอาจารย์อุกฤษได้ย้ายสำนักงานจากอาคารราชดำริมาก่อสร้างอาคารสำนักงานในที่ดินของท่านที่ถนนสุขุมวิท ซอย ๕ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคาร ๓ ชั้น และอาคาร

๕ ชั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งในขณะนั้นถือได้ว่าเป็นสำนักงานทนายความเพียงแห่งเดียวที่ดำเนินการโดยคนไทยและมีอาคารสำนักงานเป็นของตนเองที่มีความหรูหราและทันสมัยเป็นที่เชิดหน้าชูตา จึงมีบุคคลที่มีชื่อเสียงและสถาบันการศึกษาเข้ามาเยี่ยมชมสำนักงานโดยตลอด ท่านอาจารย์อุกฤษ มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล จึงได้ริเริ่มวางแนวทางการดำเนินงานของทนายความในสำนักงานแห่งนี้ ให้สามารถดูแลรับผิดชอบสมาชิกที่อยู่ในทีมงานของตน ทั้งในเรื่องงบประมาณรายรับ - รายจ่าย เสมือนหนึ่งเป็นผู้บริหารสำนักงานทนายความของตนเอง ทั้งนี้ โดยมุ่งหวังให้ทนายความของสำนักงานสามารถดูแลรับผิดชอบกิจการของสำนักงาน และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของท่านอาจารย์อุกฤษ อีกทั้งท่านอาจารย์อุกฤษได้ตระหนักถึงความเป็นจริงที่ว่า บิดา - มารดาเมื่อได้อุปการะเลี้ยงดูบุตรธิดาจนเติบโตใหญ่ ย่อมถึงวันหนึ่งที่บุตรและธิดาของตนจะต้องแยกตัวออกไปสร้างครอบครัว แต่ท่านอาจารย์อุกฤษได้หว่านเมล็ดพันธุ์ไว้ในจิตใจให้ทนายความของสำนักงานได้ยึดถือและนำไปปฏิบัติตามหลัก ๓ ประการ กล่าวคือ “นิติธรรม ยุติธรรม และ สันติธรรม” ทั้งนี้เพื่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเองสืบไป

นายสุรวัดน์ ชมพูพงษ์

ทันทีที่ทราบว่าศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าของสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน รับผมเข้าทำงาน ผมรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้เข้าไปทำงานในสำนักกฎหมายที่นั่นกฎหมายหลายคนใฝ่ฝันอยากจะเข้ามาร่วมงาน ณ ที่แห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นสถานທີ່ที่ก่อให้เกิดการ ภูมิฐาน และเต็มไปด้วยบรรยากาศที่ต้องเรียกว่า “คลัง” ท่านอาจารย์เป็นครูบาอาจารย์มานาน มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ท่านได้รับการยอมรับจากวงการกฎหมาย และในทางการเมืองท่านก็ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ มากมายจนถึงเป็นประธานรัฐสภา แต่ท่านก็ยังคงความมีเมตตาต่อลูกศิษย์อย่างสม่ำเสมอ การทำงานที่สำนักงานแห่งนี้จึงไม่ใช่ลักษณะเจ้านายกับลูกน้อง แต่เป็นลักษณะครูกับศิษย์ หรือพ่อกับลูกเสียมากกว่า พวกเราจึงอยู่กันอย่างสบายใจ ผิดพลาดหรือพลาดลงไปบ้างก็ให้อภัยกันและกันได้เสมอ ผมจึงรู้สึกสบายใจตลอดเวลาที่ทำงานที่นี่ แต่ดวงชะตาผมคงเหมาะแก่การเป็นครูบาอาจารย์มากกว่า จึงขอลาท่านอาจารย์ออกมาเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพและเป็นวิทยากรให้กับหลากหลายสถาบันมาจนถึงทุกวันนี้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ได้ซึมซับความประทับใจในการทำงานและความเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่และความมีเมตตา โดยมีท่านศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตมาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ครับ

นายฉัตรทิพย์ ตันตพประศาสน์

เมื่อคืนวานนี้เอง ข้าพเจ้าเพิ่งกลับเข้าบ้านในเวลาตีหนึ่งกว่า ๆ หลังจากที่ได้เข้าเฝ้าฯ ถวายงานสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ร่วมกับองคมนตรี คณะผู้พิพากษาอาวุโส และข้าราชการผู้ใหญ่สำนักพระราชวัง พอเดินเข้าบ้านมองเห็นภาพถ่ายของตัวเองที่ใส่กรอบแขวนไว้ในห้องโถง ใส่ชุดเครื่องแบบเต็มยศสวมสายสะพายประถมาภรณ์ช้างเผือกที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ข้าพเจ้าเป็นกรณีพิเศษ อดที่จะภาคภูมิใจในบุญวาสนาของตนเองไม่ได้ ต้องรำพึงกับตนเองว่าเราเป็นเพียงทนายความคนหนึ่ง ไม่มียศ ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในวงราชการ แต่กลับมีวันเช่นนี้ในชีวิตของเราได้อย่างไม่เคยแม้แต่จะคิดฝันมาก่อน ทั้งนี้ก็เพราะความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร การส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสจากผู้ที่ข้าพเจ้าขอเรียกว่า “มหาบุรุษ” ท่านหนึ่ง คือ ท่านศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ซึ่งพวกเราเรียกกันติดปากว่า “ท่านอาจารย์” ท่านเป็นผู้มีบุญคุณแก่ข้าพเจ้าอย่างล้นเหลือ เกินกว่าที่จะกล่าวพรรณนาออกมาให้หมดสิ้นได้ นับเป็นบุญกุศลของข้าพเจ้าอย่างยิ่งที่ชาตินี้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้ามาเป็นทนายความอยู่ภายใต้บารมี ได้ร่วมพิธีรัชมังคลาภิเษก และการดูแลอบรมสั่งสอนจากท่านอาจารย์

ที่ข้าพเจ้าเขียนมาข้างต้นมิใช่จะมีเจตนาโอ้อวดแต่อย่างใดทั้งสิ้น หากแต่หวังเพียงนำความจริงที่เกินฝันนี้มาประกาศให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ ความมีศักยภาพสูงของสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ที่ทำนุบำรุง อบรมสั่งสอน อุปถัมภ์ค้ำจุนข้าพเจ้ามาจนมีวันนี้ได้

จำได้ว่า วันหนึ่งเมื่อ ๓๕ - ๓๖ ปีก่อน ณ สุขุมวิท ซอย ๕ ตึก ๓ ชั้น สีขาว สวยหรูโอ่อ่าน่าเกรงขาม ตั้งตระหง่านอย่างสง่างามอยู่กลางซอย จนแทบไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นสำนักงานกฎหมาย น่าจะเป็นทำเนียบหรือสถานเอกอัครราชทูตของต่างประเทศมากกว่า แต่คำว่า “สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน” ก็เห็นได้อย่างเด่นชัดว่า ที่นี่แหละคือที่ที่ข้าพเจ้าจะมาสมัครเข้าทำงานตามนัดหมาย

เมื่อก้าวเข้าไปในอาคาร ต้องตะลึงกับการตกแต่งอันหรูหราสวยงาม โอฬารอย่างมีระดับ สร้างความยำเกรงในสถานที่แก่ผู้ที่เข้ามา ทำให้ข้าพเจ้าอดประหม่าไม่ได้ “ยิ่งใหญ่สมกับชื่อเสียงว่าเป็นสำนักงานกฎหมายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในเมืองไทยจริง ๆ” ข้าพเจ้าคิดในใจเช่นนั้น เมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าพบท่านอาจารย์ ข้าพเจ้ายิ่งตื่นเต็น เพราะท่านเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียง และมีเกียรติอย่างสูงในบ้านเมือง ขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งรองประธานวุฒิสภา แต่เมื่อได้พบท่านกลับได้พบแต่ความสุภาพอ่อนโยน ความเป็นผู้ดี และความสง่างามในบุคลิกของท่าน ท่านมีความน่าเลื่อมใส น่านับถือ ให้ความเป็นกันเอง และมีเมตตาต่อเด็กอย่างข้าพเจ้าจนรู้สึกได้ มันเป็นความอบอุ่น ความภาคภูมิใจเหลือเกินที่ในวันนี้ได้มีโอกาสเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของสำนักกฎหมายที่ยิ่งใหญ่แห่งนี้

ตลอดเวลาที่ ๒๐ ปีที่เป็นทนายความ ณ สำนักกฎหมายภายใต้การกำกับดูแลของท่านอาจารย์ ทำให้เข้าใจได้อย่างถ่องแท้ว่าความยิ่งใหญ่ อันเป็นที่ยอมรับนับถือของสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน นั้น มิใช่อยู่ที่เพียงสถานที่ใหญ่โตโอโถงเท่านั้น แต่ความยิ่งใหญ่ที่แท้จริงเกิดจากระบบการทำงาน การวางแนวทางปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ให้ได้มาตรฐานระดับสูง ด้วยการเอาใจใส่ดูแลในทุกเรื่องราว และมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยท่านอาจารย์เป็นผู้ได้จัดระเบียบ วางระบบการทำงานไว้อย่างดีเยี่ยม ข้าพเจ้าและทนายความ

ทุกคนจึงได้เรียนรู้และซึมซับถึงวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การใช้ชีวิต การวางตัวในสังคม การต้อนรับขับสู้กับลูกความ และการเผชิญหน้ากับคู่กรณีฝ่ายตรงข้าม รวมตลอดถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยสติปัญญาจากท่านอาจารย์เป็นอย่างดี จนก่อให้เกิดเป็นพลังรากฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพนักกฎหมายที่ดีและมีความสามารถที่แท้จริง สามารถยืนหยัดในวงการกฎหมายได้อย่างภาคภูมิ

ในสำนักงาน ท่านอาจารย์ได้ปลูกฝังให้ทนายความร่วมกันทำงานเป็นทีมในทุกคดี ไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ มีใช้ตัวใครตัวมัน ต่างคนต่างทำแต่งงานของตนเอง รู้อยู่คนเดียว เหมือนสำนักงานทนายความส่วนใหญ่ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ท่านสร้างวินัยให้เกิดการร่วมระดมความคิด ให้เกิดความแตกฉานในปัญญา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ สร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสำนักงาน จำได้ว่าทุกวันพฤหัสบดี ทนายความทุกคนต้องเข้าประชุมพร้อมกัน โดยท่านอาจารย์จะเป็นผู้กำกับการประชุมเพื่อให้ทนายความอาวุโสถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้เพื่อนร่วมงานและรุ่นน้องฟัง เล่าปัญหาที่เกิดขึ้นในคดีต่าง ๆ ช่วยกันออกความคิดเห็น โดยท่านอาจารย์จะเป็นผู้รับฟังและชี้ให้ทนายความแต่ละคนแสดงความคิดเห็น ท่านจะให้แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในงานของทนายความทุกคน อันเป็นระบบที่ไม่เคยมีในสำนักงานทนายความแห่งใดมาก่อน ทำให้ทนายความทุกคนตื่นตัว แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนกฎหมาย เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย กลัวว่าถ้าถูกอาจารย์ชี้ให้ตอบ จะตอบไม่ได้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทนายความแต่ละคนประสบมา จะถูกถ่ายทอดเล่าให้ฟังเป็นอุทาหรณ์แก่คนอื่น ๆ อันเป็นการเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของทนายความทุกคนไปพร้อมกัน

ท่านอาจารย์สอนให้ทนายความต้องวางตัวอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เอาใจใส่ลูกค้า มีการกำหนดให้ต้องทำรายงานเพื่อให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของคดีทุกระยะ ทุกคนจะต้องจำหน่ายแฟ้ม รายงานให้ท่านอาจารย์รับทราบในงานที่ปฏิบัติแต่ละครั้ง เพื่อขอแนวทางการทำงานจากท่านอาจารย์ สิ่งนี้เป็นระเบียบปฏิบัติที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ท่านอาจารย์ได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของทุกคดีในสำนักงาน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและทันท่วงที

โดยที่ท่านอาจารย์เป็นผู้มีความรอบรู้ กว้างขวางในทุกเรื่อง ท่านเป็นปรมาจารย์ทางกฎหมายของประเทศ เป็นผู้นำทางการเมือง โดยดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาหลายสมัย ทั้งยังเป็นผู้ทำประโยชน์คุณูปการแก่สังคมด้วยน้ำใจที่มีแต่ความเมตตาและการให้ เอื้อเพื่อเอื้อแก่ทุกคน สร้างกุศลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อุทิศตัวเพื่อบ้านเมืองมาโดยตลอด โดยเฉพาะท่านชอบบริจาค ทำบุญกุศล สร้างวัดวาอาราม มูลนิธิ โรงพยาบาล เช่น การสร้างวัดเทวราชกุญชรด้วยไม้สักทองทั้งหลัง การสร้างตึก สก. ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และอื่น ๆ อีกมากจนนับไม่ถ้วน ที่สำคัญคือท่านเป็นผู้ที่รักเกียรติยศและศักดิ์ศรี ยึดมั่นในความถูกต้อง คุณธรรม และเมตตาธรรมอย่างแท้จริง อันควรค่าที่ข้าพเจ้ายกย่องท่านไว้แต่แรกว่าเป็นมหาบุรุษผู้ประเสริฐ

เมื่อทนายความแห่งนี้ได้มีวาสนา ได้อยู่กับคนที่เป็นมหาบุรุษ รอบรู้ในทุกด้าน และเปี่ยมคุณธรรมอย่างแท้จริงเช่นนี้ จึงมีโอกาสดำเนินชีวิต ชิมซบ รับฟังประสบการณ์ แง่คิด มุมมองต่าง ๆ ที่ท่านอาจารย์นำมาสอน นำมาถ่ายทอดบอกเล่า วิเคราะห์ให้พวกเราฟังเป็นประจำ ทำให้ทนายความแห่งนี้มีความรู้ มีประสบการณ์เพิ่มพูนมากขึ้นทุกวัน และเข้าใจถึงวิธีการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

ตอนตกเย็นเมื่อเลิกงานของทุกวัน ท่านอาจารย์จะลงสนามแบดมินตัน เล่นกับทนายความและเจ้าหน้าที่ทุกวันอย่างเป็นกันเอง ไม่ถือตัว ยิ่งเกิดเป็น ความรักและกระชับสายสัมพันธ์ให้แน่นขึ้น มันเป็นความอบอุ่นและความสุข ของครอบครัวใหญ่ ณ สำนักงานแห่งนี้ โดยมีท่านอาจารย์เป็นศูนย์รวมใจ ของทุกคน ทุก ๆ ปีท่านอาจารย์และท่านอาจารย์หญิงจะจัดงานเลี้ยงฉลอง ปีใหม่ให้พวกเราได้รับรื่นเริงเป็นสุข และแจกทองให้ทุกปีไม่เคยขาด

นอกจากนี้ ท่านอาจารย์ยังดูแลห่วงใยในทุกข์สุขของทนายความ และเจ้าหน้าที่ทุกคนเหมือนลูกหลานของท่านเอง ใครเจ็บไข้ได้ป่วย ประสบ อุบัติเหตุ ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลก็หมั่นก็แสน ท่านอาจารย์ก็ช่วยเหลือ มาโดยตลอด โดยไม่เคยทอดทิ้งใคร ข้าพเจ้าเองก็ได้ท่านอาจารย์ช่วยเหลือ ไว้จากคราวที่ป่วยเป็นพังผืดในลำไส้เมื่ออายุได้ประมาณ ๓๐ ปีเท่านั้น หมอโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์บอกให้ต้องผ่าตัดลำไส้และต้องห้อยถุงขับถ่าย ไว้ที่หน้าห้อง ท่านอาจารย์ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าต้องเสียนาคจากการทำ เช่นนั้น ท่านได้ติดต่อหมอผู้เชี่ยวชาญโรงพยาบาลศิริราชระดมคณะแพทย์ มาช่วยกันตรวจรักษา โดยท่านดูแลอย่างใกล้ชิด ในที่สุดข้าพเจ้าก็หายขาด จากโรคดังกล่าวโดยไม่ต้องผ่าตัดใด ๆ เลยมาจนทุกวันนี้ หากไม่มีท่าน อาจารย์แล้ว ป่านนี้ไม่รู้ว่าจะข้าพเจ้าจะเป็นอย่างไร จะใช้ชีวิตอย่างไร หากต้อง ผ่าตัดห้อยถุง นับเป็นความโชคดีเหลือเกินที่มีท่านอาจารย์ปกป้องคุ้มครองอยู่ จึงได้รอดมาและอยู่ดีมีสุขจนทุกวันนี้

ในด้านความเป็นอยู่ ท่านอาจารย์ก็ห่วงใยทุกคนในสำนักงาน ต้องการ ให้มีชีวิตอยู่อย่างมั่นคง ท่านได้จัดสรรที่ดินมาแบ่งเป็นแปลง ๆ ให้ทนายความ และเจ้าหน้าที่ซื้อไว้เพื่อใช้เป็นที่ปลูกบ้านอยู่อาศัยในราคาถูก และให้ผ่อน ชำระจากการหักเงินเดือนตามกำลังความสามารถของแต่ละคน นับเป็น ความกรุณาและห่วงใยเอื้ออาทรต่อผู้อยู่ใต้ร่มไม้ชายคาของท่านอย่างจริงใจ ยากจะหาใครเสมอได้ ข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งที่ได้รับบุญคุณและความเมตตา

จากท่านอาจารย์ จนทุกวันนี้มีบ้านหลังใหญ่ในที่ดินกว่า ๑ ไร่ ก็เริ่มแรก มาจากการประทานของท่านอาจารย์นั่นเอง แม้แต่เงินปลูกบ้านสร้างรากฐาน ความมั่นคงในชีวิตและอนาคต ท่านอาจารย์ก็กรุณาให้ยืมมาปลูกบ้านทั้งหลัง โดยให้หักเงินเดือนเพียงเล็กน้อยทยอยใช้คืน ซึ่งข้าพเจ้าก็ใช้คืนบ้างไม่ใช้คืน บ้าง ท่านอาจารย์ก็ไม่เคยทวงถาม กลับยังให้ความเมตตาปราณีและให้โอกาส ต่าง ๆ ในชีวิตแก่ข้าพเจ้าอีกมากมาย แม้ในครั้งเมื่อข้าพเจ้าแต่งงาน จำได้ไม่เคยลืม ท่านอาจารย์กรุณาไปทำพิธีสวมมงคลสมรสบ่าวสาวให้ ณ บ้านเจ้าสาวที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี สมัยนั้นรถยนต์ยังไม่ถึงบ้าน ต้องนั่งเรือหางยาวเข้าไป ท่านอาจารย์ที่ขณะนั้นเป็นถึงประธานรัฐสภา พร้อมทั้งเพื่อน ๆ ร่วมสำนักงานมากมายก็ยังอุตสาหะให้เกียรติ ให้ความรัก แก่ข้าพเจ้า นั่งเรือหางยาวเป็นขบวนมาทำพิธีให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่เช้ามีด ยิ่งความปลื้มปิติให้แก่ข้าพเจ้าและครอบครัว ตลอดจนชาวดำเนินสะดวก ที่มาต้อนรับอย่างยิ่ง เป็นที่กล่าวขวัญชื่นชมในน้ำใจความเมตตาและบารมี ของท่านอาจารย์มาจนทุกวันนี้อย่างไม่รู้ลืม

ในส่วนตัวข้าพเจ้า ถือว่าเป็นทนายความที่โชคคติคนหนึ่งที่ได้มีโอกาส ทำงานสำคัญ ๆ ที่ท่านอาจารย์มอบหมายให้อย่างมากมาย ตลอดระยะเวลา กว่า ๒๐ ปีที่อยู่ ณ สำนักกฎหมายแห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นคดีของนักธุรกิจ ที่มีทุนทรัพย์หลายหมื่นล้านบาท คดีของนักการเมืองระดับชาติ คดีของผู้หลัก ผู้ใหญ่ในบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายลูกความ หรือเป็นคู่กรณีฝ่ายตรงข้าม หรือแม้แต่คดีสำคัญของประเทศที่เป็นประวัติศาสตร์ อันเป็นที่สนใจและ ติดตามของประชาชน รวมตลอดถึงงานสำคัญที่ต้องทำถวายเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน

เมื่อข้าพเจ้าได้รับโอกาสและความไว้วางใจจากท่านอาจารย์ ข้าพเจ้า ก็ได้ทุ่มเทอย่างสุดกำลังความสามารถ ไม่ว่าจะยากเย็นลำบากเพียงใด ก็มีแต่จิตใจที่มุ่งมั่นที่จะต้องทำให้สำเร็จ มิใช่เป็นเพียงความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ ที่ต้องทำ แต่ได้ทำด้วยจิตใจที่จงรักภักดี มุ่งมั่นสนองคุณรับใช้ท่านอาจารย์

ผู้ที่ข้าพเจ้าเคารพรักและเทิดทูนสูงสุด ไม่ต้องให้ท่านอาจารย์ผิดหวังในงานที่ท่านกรุณาให้ความไว้วางใจมอบหมายให้ทำ และข้าพเจ้าก็ภูมิใจตลอดมา เพราะเชื่อว่า ทุกเรื่องที่ท่านอาจารย์มอบหมายมานั้น ข้าพเจ้าไม่เคยทำให้ท่านอาจารย์ผิดหวังเลยแม้แต่เรื่องเดียว และก็เชื่อว่าท่านอาจารย์ก็คงภูมิใจในโลกศิษย์ที่ท่านอุ้มชูสั่งสอนมาคนนี้ด้วยเช่นกัน

แม้ทุกวันนี้จะต้องพรากจากสำนักกฎหมายอันเป็นที่รักยิ่ง ต้องจากท่านอาจารย์มานานกว่า ๑๕ ปี ซึ่งเป็นไปตามกาลเวลาและวัฏจักรที่แปรผันไปของโลก ดังคำกล่าวที่ว่า ไม่มีงานที่ไม่อาจเลิกกรา จนข้าพเจ้ามาก่อตั้งสำนักกฎหมายของตัวเอง แต่สายใยแห่งความผูกพันของพวกเราชาวซอย ๕ ที่มีต่อท่านอาจารย์และมีต่อกันก็ยังคงเหนียวแน่นยั่งยืนตลอดมา ท่านอาจารย์ก็ยังคงตามห่วงใยและดูแลพวกเราอยู่เสมอ คอยชื่นชมยินดีเมื่อลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ และเป็นกำลังใจให้ในยามที่ประสบปัญหาต้องฝ่าฟัน ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจทุกครั้งที่มีโอกาสได้ไปกราบอวยพรท่านอาจารย์ในวันเกิดของท่านทุก ๆ ปี

ทุกวันนี้ ข้าพเจ้าไม่เคยลืมเลือนคำสอนสั่งที่ท่านอาจารย์อบรมกล่อมเกล่าปลูกฝังไว้ตลอดเวลากว่า ๒๐ ปีที่อยู่กับท่าน จนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตนี้จนกฎหมายได้ ข้าพเจ้าได้นำทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับจากท่านอาจารย์มาเป็นแนวทางในการทำงานและการบริหารงาน การดำเนินชีวิต ตลอดจนจดจำศิลปะในการเจรจา พบปะกับผู้คนมากมายในสังคมทุกระดับชั้น รวมทั้งไม่ลืมการวางตัวของนายความให้เป็นที่น่านับถือและยอมรับจากคนในสังคม ที่สำคัญคือ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ยอมก้มหัวให้กับสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่ชอบธรรม เหมือนเช่นที่ท่านอาจารย์ยึดถือและปฏิบัติมา สิ่งเหล่านี้กลับบังเกิดผลให้เกิดสิ่งที่ดี ๆ ในชีวิตแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด ข้าพเจ้ายึดถือและดำรงไว้ซึ่งคำว่าเกียรติยศของ “นายความสำนักกฎหมาย ดร.อุบลราชธานี มงคลนาวิน” ตลอดมา และจะยึดถือตลอดไป เพราะคำคำนี้

ครั้งหนึ่งเป็นคำที่สร้างรากฐานแห่งชีวิตที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า เพราะเมื่อคำคำนี้มาต่อท้ายชื่อของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะรู้สึกมีเกียรติ มีความภาคภูมิใจ มีพลัง และความแกร่งกล้า เชื่อมั่นในตนเองที่จะเผชิญกับปัญหาใด ๆ ก็ตาม และแม้ปัจจุบันจะต้องเติมคำว่าอดีตไว้ข้างหน้าอีกคำหนึ่ง ก็ได้ทำให้คุณค่าในความยิ่งใหญ่ของสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน นี้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใดเลย

ท้ายที่สุด ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณแทบเท้าของท่านอาจารย์อีกครั้งหนึ่งในทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับมาจากท่านอาจารย์ ซึ่งจะขอจารึกพระคุณอันยิ่งใหญ่ไว้ตลอดไปชั่วชีวิต นี้แหละคือความประทับใจที่ไม่มีวันลืมเลือนที่ได้จากสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

นายพลพีร์ ตูยสุวรรณ

ผมเข้าเป็นทนายความที่สำนักกฎหมาย ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผมจึงได้ลาออก และได้มาเปิดสำนักงานกฎหมายร่วมกับพีร์ฉัตรทิพย์ (นายฉัตรทิพย์ ตัณฑประศาสน์) โดยใช้ชื่อบริษัท สำนักกฎหมาย นิติพีร์ฉัตร จำกัด ตั้งอยู่ที่ชั้น ๑๐ อาคารสยามกมลการ ถนนพระรามที่ ๑

ตลอดเวลา ๒๐ ปีที่ผมเป็นทนายความที่สำนักกฎหมายแห่งนี้ ผมได้รับการอบรมสั่งสอนและให้ความรู้ในการประกอบวิชาชีพกฎหมายจากท่านอาจารย์เป็นประจำอยู่เสมอมา ทั้งในการประชุมประจำสัปดาห์ของสำนักกฎหมาย และในการประชุมคดีที่ผมเป็นทนายความผู้รับผิดชอบอยู่ ท่านอาจารย์จะสอนผมอยู่เสมอว่า ในการทำงานในฐานะทนายความนั้น จะมีความผิดพลาดไม่ได้ ต้องทำงานด้วยความรอบคอบและมีความระมัดระวังในการทำงานอย่างดีที่สุด โดยท่านจะใช้คำพูดง่าย ๆ เพียงสองคำ คือ “อย่าชู้ย” เช่นในการทำคดีอาญา ท่านอาจารย์บอกกับผมเสมอว่า หากเป็นทนายความในคดีอาญา ต้องไปดูสถานที่เกิดเหตุทุกครั้งเพื่อให้เห็นกับตาตัวเอง และได้รู้เห็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ไม่ใช่ไปเชื่อตามที่คนอื่นบอก และหากเป็นทนายความในคดีแพ่งที่พิพาทในเรื่องที่ดิน ก็ต้องไปดูที่ดินพิพาทด้วยตนเองทุกครั้ง คำสอนของท่านอาจารย์ในเรื่องนี้ผมก็ได้ยึดเป็นหลักในการทำงานของผมตลอดมาจวบจนทุกวันนี้

ในการทำงานที่สำนักกฎหมายแห่งนี้ ผมจะได้รับโอกาสและความไว้วางใจจากท่านอาจารย์ให้เป็นที่ปรึกษาทนายความผู้รับผิดชอบในการทำคดีที่มีความสำคัญระดับประเทศ และคดีที่มีทุนทรัพย์หลายหมื่นล้านบาท

หลายคดี โดยจะร่วมทำงานกับพีธีตรทิพย์เสมอ เนื่องจากท่านอาจารย์วางหลักไว้ว่า การทำงานที่จะให้ได้ผลดีที่สุดกับลูกความนั้น จะต้องให้ทนายความร่วมกันทำงานเป็นทีม ทั้งนี้ เพื่อช่วยกันระดมสมองในการวางแผนคดีและแนวทางต่อสู้คดีให้กับลูกความให้ดีที่สุด โดยให้ทนายความทุกคนตระหนักว่า อย่าทะนงตนว่าตนเองเก่งเพียงคนเดียว เพราะในบางครั้งเราอาจจะมองไม่เห็นปัญหา แต่เพื่อนร่วมงานอาจมองเห็นปัญหาเหล่านั้นและช่วยเราได้ ทำให้แผนคดีไม่มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง

สิ่งที่ผมมีความประทับใจและความภาคภูมิใจสูงสุดในชีวิตคือ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ท่านอาจารย์ได้ให้โอกาสผมเป็นทนายความผู้ถวายงานด้านกฎหมายแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งผมและพีธีตรทิพย์ก็ได้ถวายงานรับใช้เบื้องพระยุคลบาทตลอดมานับแต่บัดนั้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นประถมาภรณ์ช้างเผือกเป็นกรณีพิเศษให้แก่ผม และพีธีตรทิพย์ ซึ่งผมรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้ และต่อมาเมื่อพระองค์เสด็จขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์เป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑๐ ผมก็ยังคงได้ถวายงานด้านกฎหมายต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

หากจะให้ผมบรรยายถึงพระคุณที่ท่านอาจารย์มีต่อผมนั้น คงจะต้องใช้เวลาเล่านานเป็นวัน เพราะนอกจากผมได้ทำงานอยู่กับท่านอาจารย์กว่า ๒๐ ปี และผมยังเป็นหลานของท่านอาจารย์ ซึ่งท่านอาจารย์ได้ให้ความรัก ความเมตตา และให้ความสนับสนุนกับผมในทุกด้าน ๆ ตลอดมา แม้ในช่วงเวลาที่ผมมาเปิดสำนักงานกฎหมายเป็นของตนเอง ท่านอาจารย์ก็ยังให้เกียรติมาเยี่ยมที่สำนักงานและยังอวยพรให้ผมประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานอีกด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ชีวิตผมในทุกวันนี้ ที่มีเรื่องราวดี ๆ

ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายนั้น หากไม่มีท่านอาจารย์คอยสนับสนุนอยู่ ก็คงไม่มี
ผมอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

พระคุณของท่านอาจารย์จึงมากมายเหลือคณานับ และผมรู้สึกสำนึก
ในพระคุณของท่านอาจารย์อยู่เสมอ และจะมีอยู่ตลอดไปตราบนานชั่วชีวิตนี้
ดังนั้น ผมจึงขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาลให้ท่านอาจารย์
มีสุขภาพแข็งแรงดั่งเอราวัณ มีอายุเกินกว่า ๑๐๐ ปี และมีบารมีแผ่ไพศาล
ให้เป็นที่พึ่งของลูกหลานและบริวารต่อไป

นายเทวัญ อุทัยวัฒน์

เป็นเวลากว่า ๓๕ ปีมาแล้ว ที่ผมได้เคยมีโอกาสเข้าทำงาน ณ สำนักกฎหมายแห่งนี้ ผมจำได้ชัดเจนว่าผมเริ่มเข้าทำงานวันแรกเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๕ หลังจากจบจากธรรมศาสตร์ได้เพียง ๔ เดือน ในช่วงปีแรกถือว่าเป็นปีที่มีความหมาย มีคุณค่า และมีความสำคัญมากที่สุดในชีวิตทำงานของผมจนถึงปัจจุบัน ผมได้เรียนรู้ในหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะหลัก ๓ ประการที่ท่านอาจารย์ได้สอนไว้ให้นักกฎหมายทุกคนพึงระลึกเสมอในการทำงานและประกอบวิชาชีพกฎหมาย นั่นคือ หลักนิติธรรม ยุติธรรม และสันติธรรม

สิ่งที่สำคัญซึ่งสำนักกฎหมายของเรามีความแตกต่างจากสำนักงานกฎหมายอื่น สำหรับผมนั้นมีอยู่อย่างน้อย ๒ ประการ ประการแรกคือ ความเมตตา ซึ่งผมเชื่อว่าพวกเราทุกคนที่ทำงานอยู่ ณ สำนักกฎหมาย ดร. อุกฤษมงคลนาวิน ต่างได้รับความเมตตาากรุณาจากท่านอาจารย์และท่านอาจารย์ผู้หญิงอย่างเปี่ยมล้น และพวกเราไม่เคยคิดว่าเรามีนายจ้างหรือเจ้านาย แต่เรามีอาจารย์ที่เปรียบเสมือนบิดาที่คอยดูแลสั่งสอนลูกศิษย์ ทั้งในด้านการงานและการใช้ชีวิต สิ่งที่ท่านอาจารย์สอนหลาย ๆ เรื่องยังคงอยู่ในจิตใจและเป็นหลักปฏิบัติให้กับผมตลอดมา เช่น ความกตัญญู ตรงต่อเวลา และอย่าขี้ขลาด เป็นต้น ผมจำได้ว่ามีบางช่วงเวลาที่ผมได้เคยทำงานผิดพลาด แต่เมื่อผมนำความเข้าปรึกษาท่านอาจารย์ ก็ได้รับกำลังใจและความเมตตาเป็นพลังปัญญาให้ผมสามารถแก้ไขความผิดพลาดเหล่านั้นได้ตามสมควร และเป็นบทเรียนที่จดจำไม่ให้เกิดขึ้นอีก ในประการที่สองนั้น คือ ความผูกพันระหว่างสมาชิกในสำนักงาน ไม่ว่าจะเป็นแม่บ้าน คนขับรถ คนถ่ายเอกสาร พนักงาน ทนายอาวุโส ที่ปรึกษาต่างก็มีความรักใคร่สนิทสนมเหมือนบุคคล

ในครอบครัวเดียวกันและความผูกพันนั้นยังอยู่กับพวกเราตลอดมาไม่เคยเสื่อมคลายสำหรับผมการที่ได้มีโอกาสทำงาน ณ สำนักกฎหมายแห่งนี้ใน ๒ ช่วงเวลา โดยเฉพาะในช่วงที่กลับมาจากการศึกษาต่อต่างประเทศนั้น ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญและมีคุณค่าแก่ผมเป็นอย่างยิ่ง ผมสำนึกอยู่ตลอดเวลาว่า การที่ผมได้มีความรู้ มีประสบการณ์ที่หลากหลาย และมีโอกาสได้ทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ก็เป็นเพราะผมได้เริ่มทำงานที่สำนักกฎหมายแห่งนี้เป็นที่แรกเมื่ออายุเพียง ๒๑ ปีเศษ ที่นี้จึงเปรียบเป็นเหมือนบ้านหลอมตัวผมให้เป็นผมทั้งในการทำงานตลอดจนการใช้ชีวิตทุกวันนี้ ผมมีความภาคภูมิใจที่ได้เคยมีโอกาสเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสำนักกฎหมาย และมีความสำนึกในพระคุณของท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์ผู้หญิงและรุ่นพี่ ๆ ตลอดจนเพื่อนร่วมงานทุกคนตลอดมา ผมดีใจที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้สึกนี้และเล่าร้อยเรียงเป็นตัวหนังสือเพื่อเป็นบทเล็ก ๆ หนึ่งแห่งประวัติศาสตร์การก่อตั้งสำนักกฎหมาย และไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าใด หลักแห่งความถูกต้องของนิติธรรม หลักแห่งความเสมอภาคยุติธรรม และหลักแห่งความมีสิทธิเสรีภาพจะคงดำรงตั้งมั่นอยู่ในจิตใจของพวกเราทุกคน หากมีคำหนึ่งเดียวที่จะแสดงให้เห็นถึงความประทับใจทั้งหมดที่ผมได้กล่าวมานี้ คำหนึ่งเดียวนั้น คือ “ศรัทธา” และผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์ผู้หญิงและผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ทำให้ผมเป็นผมจวบจนทุกวันนี้

ดร.ประภัสร์ จงสงวน

“เลขที่ ๑๐ สุขุมวิท ซอย ๕”สำหรับคนภายนอกคำคำนี้คงไม่มีความหมายอะไรเป็นพิเศษ แต่สำหรับพวกเราทุกคนที่เคยทำงานที่นี่ คำคำนี้มีความหมาย “พิเศษ” ที่ยิ่งใหญ่และจะยังคงอยู่ในความทรงจำของเราตลอดไป.....เพราะที่นี่คือ “สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน”

สำหรับพวกเรา ความ “พิเศษ” ของ “สำนักกฎหมาย ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน” ไม่ได้อยู่ที่เป็นการที่สวยงาม (จนได้รับการขนานนามว่าเป็น “White House” ประเทศไทย) หรือการมีอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัย แต่อยู่ที่การมี “ท่านอาจารย์อุกฤษ มงคลนาวิน” เป็นอาจารย์ของเรา ท่านอาจารย์ได้ทำให้สถานที่แห่งนี้ไม่เป็นเพียงแต่สำนักงานกฎหมายที่มีแต่ “คนทำงาน ในที่ทำงาน” แต่ท่านอาจารย์ได้ทำให้สถานที่นี้เป็นทั้ง “บ้าน” และ “โรงเรียน” ของพวกเรา เป็นที่ที่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ความรู้ และเป็นที่พักผ่อนคุณธรรมและจริยธรรมให้กับพวกเรา เพื่อให้พวกเราเป็นคน (นักกฎหมาย) ที่มีคุณภาพของสังคมตลอดไป

ผมเอง...ถึงแม้จะอยู่กับท่านอาจารย์เพียงช่วงเวลาสั้น ๆ แต่ท่านอาจารย์ก็ให้ความเมตตาอบรมสั่งสอนผมเป็นอย่างดี ตั้งแต่วันแรกที่ผมได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์รับเข้าทำงานเมื่อปี ๒๕๒๔ จบจนวันที่ผมไปกราบลาท่านอาจารย์เพื่อไปทำงานที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ และโดยที่การทำงานกับท่านอาจารย์เป็นการทำงานครั้งแรกในชีวิตการทำงานของผม ดังนั้นทุกอย่างที่ท่านอาจารย์ได้อบรมสั่งสอนผมจึงเป็นเสมือนเบ้าหลอมที่หล่อหลอมให้ผมเป็น “ผม” ท่านอาจารย์ได้

ปลูกฝังแนวคิดทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานที่จะต้องทำอย่างเต็มที่
เต็มความสามารถ อย่างมีจุดยืนบนความถูกต้อง ไม่ว่าเราจะอยู่ในตำแหน่ง
หรือทำหน้าที่อะไร ไปจนถึงการปฏิบัติตัวและการวางแผนที่เป็นแบบอย่าง
ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และความสุชุมที่จะต้องยืนอยู่บนขาของตัวเองด้วย
ความรู้ความสามารถของตัวเอง ซึ่งในส่วนนี้ผมยังจำคำของท่านอาจารย์ได้
เป็นอย่างดี ท่านพูดกับผมว่า “อย่าไปอาศัยร่มเงาคนอื่น เพราะถ้าร่มเงานั้น
ไม่อยู่แล้ว เราจะอยู่อย่างไร ต้องวิ่งไปหาร่มเงาอื่นทุก ๆ ครั้งอย่างนั้นหรือ
เพราะฉะนั้นเราจะต้องสร้างร่มเงาของตัวเอง.....” คำสอนของท่านอาจารย์
เหล่านี้อยู่ในหัวใจและในหัวผมตลอดเวลาและเป็นสิ่งที่ผมยึดถือปฏิบัติตาม
อย่างเคร่งครัดตั้งแต่วันแรกที่ผมเข้าทำงานที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ในตำแหน่งพนักงานบริหารทั่วไป จนถึงดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการฝ่ายกฎหมายและกรรมสิทธิ์ที่ดิน จนย้ายไปทำงานที่องค์การรถไฟฟ้
าขนส่งมวลชน (ภายหลังขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่และยกระดับขึ้นเป็นการ
รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี ๒๕๔๐
ในตำแหน่งผู้อำนวยการ (ภายหลังเปลี่ยนตำแหน่งเป็นผู้ว่าการ) และเป็น
ผู้รับผิดชอบก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายแรกของประเทศไทย ตั้งแต่การจด
กรรมสิทธิ์ที่ดิน การก่อสร้าง และการเปิดให้บริการ และได้มีโอกาสถวาย
งานรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องใน
โอกาสเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำพิธีเปิดให้บริการรถไฟฟ้า นอกจากนี้
นั้นโครงการนี้ยังเป็นโครงการขนาดใหญ่ (มูลค่าโครงการมากกว่าแสนล้าน
บาท) โครงการเดียวในประวัติศาสตร์การก่อสร้างที่ไม่มีข้อพิพาทแม้แต่เรื่อง
เดียว หลังจากนั้นได้เป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อปี พ.ศ.
๒๕๕๖ และย้ายที่สุดไปทำงานที่การการรถไฟแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.
๒๕๕๗ ทำให้การรถไฟฯ เริ่มมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น และเป็นผู้ว่าการการรถไฟ

คนแรกในประวัติศาสตร์ของการรถไฟฯ ที่ปิดการเดินทางเพื่อซ่อมทาง เป็นผู้นำคำขวัญ “เรา (การรถไฟฯ) จะกลับมาเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย และประเทศไทย” ทำให้คนรถไฟมีขวัญและกำลังใจที่จะปรับปรุงการรถไฟฯ

ความสำเร็จในชีวิตการทำงานทั้งหมดของผมได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า เพราะคำสอนของท่านอาจารย์ในวันนั้นที่มีส่วนผลักดันทำให้ผมมาอยู่ ณ จุดนี้ในวันนี้ได้... ทั้ง ๆ ที่ผมไม่ได้จบวิศวะ...และทุกอย่างที่ผมทำได้ก็เพราะ “ท่านอาจารย์” และเลขที่ ๑๐ สุขุมวิท ซอย ๕... ผมขอกราบขอบพระคุณ

นายรณชิต แยมสอาด

สำหรับผมคำว่า “ลูกศิษย์” กับ “อาจารย์” นั้น เป็นคำที่กินความหมายอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพราะในชีวิตนี้ทุก ๆ คนย่อมต้องเล่าเรียนในวัยที่ต้องเรียน แต่ตัวผมเองนั้นคำสองคำนี้ได้ตามติดผมเข้ามายังวัยทำงานแบบไม่สามารถแยกออกได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสำนักกฎหมาย ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน แห่งนี้เอง เป็นทั้งที่ทำงานแห่งแรกในชีวิตผมเมื่อจบปริญญาตรี และแห่งแรกอีกเช่นกัน เมื่อผมกลับมาจากการลาไปเรียนปริญญาโท ทั้งสองช่วงเวลาที่ผมทำหน้าที่ทนายความตลอด ๑๐ ปีเศษเป็นต้นมานั้น สำนักงานและท่านอาจารย์ในฐานะหัวหน้าสำนักงานเป็นเสมือนบ้านหลอม ไม่ว่าจะเป็ทนายความหรือบรรดาเจ้าหน้าที่ต่างก็รู้ดีว่าตนเองต้องทำหน้าที่บทบาทของตนเองอย่างไร เพื่อให้ผลงานออกมาอย่างมีอาชีพ มีคุณภาพ ถูกต้อง และชอบธรรม

ตลอดช่วงเวลาที่ผมได้มีโอกาสทำงาน ณ ที่แห่งนี้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่าทำไม่บรรดาลูกความทั้งไทยและต่างประเทศจำนวนมากถึงได้ไว้วางใจและมอบหมายให้สำนักงานเป็นทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายให้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะแม้ท่านอาจารย์จะมีภารกิจของบ้านเมืองมากมายก็ตาม แต่ท่านก็ยังจัดสรรเวลาให้กับการประชุมร่วมกับทนายความทั้งสำนักงานเป็นประจำ รวมถึงการตรวจแฟ้มงานทุก ๆ แฟ้มด้วยตนเอง และไม่เพียงแต่การทำงานเท่านั้น ช่วงเวลาหลังเลิกงานเกือบทุกวัน ลานจอดรถหลังสำนักงานก็จะแปรสภาพเป็นสนามแบดมินตัน เพื่อที่ทนายความ เจ้าหน้าที่ แม้กระทั่งญาติของท่านอาจารย์เอง และตัวท่านอาจารย์ก็จะลงมาเล่นกับพวกเราอย่างสนุกสนานเฮฮา เหมือนกับว่าให้ลืมเรื่องงานและหันมาออกกำลังกายอย่างเป็นกันเองเสมือนหนึ่งเป็นครอบครัวเดียวกัน

ขณะที่ผมกำลังเขียนบทความนี้ ภาพเก่าๆ แห่งความทรงจำในสำนักงาน
แห่งนี้ก็พลันปรากฏขึ้นมาเอง ทำให้ผมรู้สึกดีว่าสำนักงานแห่งนี้จะถูกจดจำ
อย่างไม่อาจลืมเลือนตลอดไป

นางสาวกิงกมล สินมา

ดิฉันเริ่มทำงานเป็น “ทนายความ” ที่สำนักงานกฎหมาย ดร.อุทกฯ มงคลนาวิน เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ภายหลังจากศึกษาจบนิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ ๑) เจริญทอง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยที่ยังไม่ทันได้รับพระราชทานปริญญาบัตร ซึ่งนับเป็นโชคดีมากสำหรับ “ผู้หญิง” ที่เรียนสาขานิติศาสตร์ในยุคสมัยนั้น ที่เรียนจบ มีงานทำทันที และเป็นงานที่ตรงสาขาวิชาชีพที่ได้ร่ำเรียนมา นี่เป็นความประทับใจแรกที่เกิดขึ้น ที่สำนักงานกฎหมายแห่งนี้ที่ได้ให้ออกาส “ผู้หญิง” ได้พิสูจน์ความสามารถในการทำงานในวิชาชีพกฎหมายเช่นเดียวกับ “ผู้ชาย”

การได้เริ่มทำงานที่นี้ถือได้ว่าเป็นการเปิดโลกใบใหม่ (จากโลกใบเดิมที่แสนจะเรียบง่ายของดิฉัน) ให้ได้พบเจอกับเรื่องราว ปัญหา ความซับซ้อนทางธุรกิจ คดีความ และลูกความที่หลากหลายซึ่งมีความคาดหวังอย่างสูงยิ่งที่จะได้รับคำปรึกษากฎหมายหรือการช่วยเหลือจากทนายความเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ ในชีวิตการทำงานแตกต่างจากชีวิตสมัยเรียนหนังสือในมหาวิทยาลัยอย่างสิ้นเชิง เพราะการทำงานต้อง “ไม่ผิดพลาด” มิฉะนั้นความเสียหายย่อมตกแก่ลูกความและสำนักงานไม่มากก็น้อย ต่างจากการสอบในมหาวิทยาลัย หากทำพลาด อาจไม่ได้เกรด A แต่ถ้าไม่เลวร้ายมากก็คงไม่แ่ขนาดสอบตก หรือได้เกรด F ดิฉันถือว่าโชคดีมากที่มี “รุ่นพี่ทนายความ” ระดับอาวุโสที่มีประสบการณ์ทำงานมานานทั้งสายบู๊ (คดีความ) และสายบูน (ที่ปรึกษากฎหมาย) รวม ๔ คน ช่วยกันดูแล

มอบหมายงานสั่งสอนและถ่ายทอดประสบการณ์ทำงานให้ตลอดระยะเวลา
ที่เริ่มทำงาน และรับเข้าเป็น “ทีมงาน” ภายหลังจากเริ่มมีความแกร่งกล้าและ
ปรับตัวรอดกับลูกความได้แล้ว

ภายหลังจากงานได้ ๔ ปี ดิฉันมีโอกาสดีอย่างไม่นึกฝัน และเป็นความ
ประทับใจอีกประการหนึ่ง คือการได้รับทุนจากสำนักงานไปศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาโททางกฎหมาย ณ Harvard Law School ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา
ซึ่งไม่ได้ผ่านการสอบคัดเลือกหรือแข่งขันจากข้อเขียนหรือการสัมภาษณ์ใด ๆ
แต่เป็นทุนที่ได้รับจากท่านอาจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ว่าให้ทุนเพราะ
พิจารณาจากผลการทำงานที่ดี เพื่อน ๆ ที่ทราบในขณะนั้นต่างแสดงความ
ยินดีเพราะไม่คาดคิดมาก่อนว่าสำนักงานแห่งนี้ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนจะให้
ทุนไปศึกษาต่อปริญญาโททางด้านกฎหมายในต่างประเทศ เพราะในยุคนั้น
มีแต่ทุนของ กพ. เท่านั้น ไม่มีทุนของภาคเอกชนที่ให้แก่สาขากฎหมาย

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ดิฉันได้กลับเข้ามาทำงานที่
สำนักงานแห่งนี้ตามเดิม และได้ทำงานที่ซับซ้อนและหลากหลายยิ่งขึ้น
โดยมีพี่นายอาวุโสคอยเป็น “ครู” ให้เหมือนเดิม ทำให้ดิฉันทำงานด้วยความ
มั่นใจ อบอุ่นใจ และสบายใจว่า เมื่อใดมีปัญหา ก็มีผู้เปรียบเสมือน “ครู”
ในวิชาชีพคอยให้คำปรึกษาและความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา (ความประทับใจ
นี้มีอยู่ตลอดเวลาทำงาน ถึงแม้ว่าต่อมาดิฉันจะได้ลาออกจากสำนักงาน
ความเป็น “ครู” ของพี่ ๆ ก็ไม่เคยจางหายไปไหน)

ในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๑ ดิฉันขอลาออกจากการเป็น “นายความ”
ของสำนักงานเพื่อลดภาวะและปัญหาความเครียด (Stress) จากการทำงาน
โดยเบนเข็มไปสู่การเป็น “in - house lawyer” ของสาขานาการพาณิชย์
ต่างประเทศระยะหนึ่ง และปัจจุบันทำงานเป็น “อาจารย์สอนหนังสือ”

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏและเอกชน ความรู้และประสบการณ์ทำงานกว่า ๑๐ ปีที่ได้สะสมไว้ขณะทำงานที่สำนักงาน ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ได้ติดตัวเป็น “ต้นทุน” ที่ดีอันประเมินค่ามิได้ และได้นำไปพัฒนาต่อยอดในการทำงาน และถ่ายทอดต่อให้แก่ลูกศิษย์รุ่นใหม่สืบไป

ดร.ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์

ผมมีโอกาสทำงานที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นเวลา ๙ ปี ระยะเวลาดังกล่าวเรียกได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขที่สุดในการทำงานของผม ก้าวแรกของผมในสำนักงานแห่งนี้ รู้สึกเหมือนว่าได้ทำงานใน “Le Petit Trianon” ปราสาทหลังน้อยแห่งพระราชวังแวร์ซายในฝรั่งเศส สำนักงานแห่งนี้สร้างความประทับใจกับผมในหลายแง่มุม ทั้งในด้านการปฏิบัติอาชีพกฎหมาย การมีเพื่อนร่วมงานที่ดี และความเมตตาของเจ้าของสำนักงานผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ของผม เท่าที่จำได้ อาจารย์ ดร.อุกฤษไม่เคยดูถูกศิษย์และลูกจ้างคนใดรุนแรง สิ่งนั้นอาจจะเป็นเพราะท่านเป็นครูบาอาจารย์ของพวกเรามาก่อน จึงทำให้พวกเราแม้จะได้แยกย้ายไปทำงานที่อื่น แต่จะกลับมาพบกันทุกปีเพื่ออวยพรท่านอาจารย์ ดร.อุกฤษของพวกเราในวันขึ้นปีใหม่ ผมคิดว่าการมีที่ทำงานที่ดี นายจ้างที่ดี และเพื่อนร่วมงานที่ดี ถือเป็นโชคที่พิเศษสุดในชีวิต คงจะไม่มีเจ้านายแห่งไหนที่พนักงานลาออกจะส่งสอนพนักงานผู้นั้นและอวยพรให้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานแห่งใหม่ ผมรู้สึกเสียตายเป็นอย่างมากที่ในขณะนี้สำนักงานแห่งนี้ได้กลายเป็นตำนานในวิชาชีพกฎหมายไปแล้ว แต่อย่างไรก็ดี สำนักงานแห่งนี้ก็เป็นสิ่งที่สร้างให้ผมประสบความสำเร็จในวิชาชีพและจะอยู่ในความทรงจำของผมตลอดไป

นายอาชว สมุทรานนท์

ก่อนที่จะเข้ามาทำงานที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ นั้น ผมได้จบนิติศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนติบัณฑิตไทย ทำงานในสำนักงานกฎหมายอื่นเป็นเวลาประมาณ ๓ ปี ก่อนที่จะไปเรียนต่อต่างประเทศ และจบปริญญาโทด้านกฎหมาย ๒ ใบ และปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจอีกหนึ่งใบจากมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อกลับจากต่างประเทศก็ได้สมัครงานยังสำนักงานกฎหมายต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยในขณะนั้น ๓ - ๔ แห่ง โดยสำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นหนึ่งในนั้น

หลังจากได้มีโอกาสสัมภาษณ์งานที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน และได้เปรียบเทียบคุณลักษณะของสำนักกฎหมายแต่ละแห่ง ผมได้ตัดสินใจที่จะเข้ามาทำงานกับสำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ด้วยความคิดและความรู้สึกว่าเป็นสำนักงานกฎหมายที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน มีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษที่เป็น Unique และ Prestige เจ้าของสำนักงานคือ ท่านอาจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงสูงสุดคนหนึ่งของประเทศ เป็นอดีตประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อดีตประธานวุฒิสภาหลายสมัย เป็นศาสตราจารย์และอดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีตึกสำนักงานกฎหมายที่สวยงามเหมือนทำเนียบขาวในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสำนักงานกฎหมายของคนไทยที่ทำงานครอบคลุมจากงานคดีความถึงงานกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนั้นแล้วยังมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากที่ทำเพื่อประโยชน์ของ

ประเทศชาติบ้านเมืองและประชาชน รวมถึงการพัฒนากฎหมายต่าง ๆ เพื่อ
ส่วนรวม

ผมทำงานอยู่ที่สำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เป็นเวลา
เกือบ ๕ ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีความสุข มีคุณค่า ผมได้รับการสั่งสอน
จากท่านอาจารย์ ได้รับการฝึกฝนให้ทำงานด้านต่างประเทศและการร่วม
ลงทุนจากพี่สุวิทย์ สุวรรณ งานธุรกิจทั่วไปจาก ดร.อภิชัย จันทรเสน รวมทั้ง
ได้กัลยาณมิตรอีกมากมาย อีกทั้งยังได้หุ้นส่วนทางธุรกิจซึ่งเป็นศิษย์เก่า
ร่วมสำนักซึ่งได้ออกมาตั้งสำนักงานกฎหมายร่วมกันและอยู่กันยี่สิบขวบมา
จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า ๒๒ ปี อันได้แก่ พี่สมประสงค์ มัคคสมัน
คุณพรพรหม กาญจนจारी และคุณวิจิตรพรรณ คล้ายอุบล

สำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ทำให้ผมได้รับแบบอย่าง
ที่ดีในการประกอบวิชาชีพกฎหมาย โดยผมได้แนวทางปฏิบัติจากการ
เรียนรู้จากสำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีมาก
ของความเป็นนักกฎหมายแบบมีอาชีพ มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์
มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา รวมทั้งจะต้องไม่มีคำว่าชู้ในการทำงาน
โดยเด็ดขาด ซึ่งการที่ผมได้มีโอกาสเรียนรู้และได้มีโอกาสที่จะส่งต่อ
คุณลักษณะของการเป็นนักกฎหมายที่ดีดังกล่าวไปยังน้อง ๆ นักกฎหมาย
ในสำนักงานกฎหมายของผมเอง หรือผ่านการสอนหนังสือในมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ ย่อมเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาบุคลากรในประเทศ ทั้งยังเป็นการ
ช่วยเหลือสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่ได้รับการถ่ายทอดจากการทำงาน
ที่สำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

นายฉัตรชัย อินทสุวรรณ

ไม่เคยคิดฝันเลยว่าจะมีบุญได้เข้าทำงานที่สำนักกฎหมายแห่งนี้ ซึ่งเจ้าของสำนักฯ เป็นถึงประธานรัฐสภา ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน เวลานั้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ขณะเรียนกฎหมายที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรดาอาจารย์และนักศึกษาต่างร่ำลือถึงกิตติศัพท์ของสำนักกฎหมายแห่งนี้เป็นอย่างยิ่งอีกด้วย

หลังจากจบปริญญาตรีทางกฎหมายและเผชิญกับประสบการณ์ในประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลียได้ ๕ ปี ผมกลับมาส่งใบสมัครงานไปสำนักงานทนายความหลายแห่ง แม้ว่าได้งานจากสำนักอื่นแล้ว แต่ก็ยังอยากมาสัมภาษณ์ที่สำนักฯ แห่งนี้ด้วย ซึ่งสัมภาษณ์โดยท่านอาจารย์ ดร. อุกฤษ และคุณพี่สุวิทย์ สุวรรณ ทนายความอาวุโส และสุดท้ายท่านอาจารย์ ดร. อุกฤษ ก็กรุณารับผมเข้าทำงานอย่างที่ผมไม่เคยคาดคิด

ท่านอาจารย์ ดร. อุกฤษ ได้บรรจุให้ผมทำงานในแผนกที่ปรึกษาฝ่ายต่างประเทศ และยังมีโอกาสประสานงานกับแผนกคดีความอีกด้วย ระบบของสำนักฯ แห่งนี้ผสมผสานเป็นอย่างดีระหว่างไทยและตะวันตก บรรยากาศจึงอบอุ่นไปด้วยมิตรภาพ ช่วยเหลือกันและกันระหว่างทนายความด้วยกันหรือพนักงานต่าง ๆ

ด้านภาษาอังกฤษ จะมีท่านอาจารย์คลอสเนอร์ หรือรุ่นพี่ ๆ คอยให้คำปรึกษาและตรวจทานร่างเอกสารต่าง ๆ ของผม ตลอดจนบรรดาทนายรุ่นพี่ ๆ รวมถึงคุณพี่สุวิทย์ สุวรรณ ดร. อภิชัย จันทระเสน และ ดร. ชาญวิทย์

สุวรรณบุญย์ ล้วนพร้อมให้คำแนะนำในการร่างคำปรึกษาทางกฎหมาย และการทำงานอื่น ๆ ซึ่งทำให้ผมมีความมั่นใจในการทำงานอย่างมาก

เวลาท่านอาจารย์ ดร. อุกฤษเดโชตรวจสำนักงาน ท่านอาจารย์ได้ทักทายทุกคนในสำนักงาน ได้ให้คำแนะนำ แม้แต่ผมขอลาออกเป็นชั่วโมง! ท่านอาจารย์ไมโครธ ไม่ว่า ได้แต่อธิบายว่าจะไปเจอกับวัฒนธรรมอะไรในสำนักกฎหมายแบบอินเตอร์ ไปแล้วก็หาเวลามาเจอกันบ้าง อาชีพอย่างไร โลกมันแคบ ซึ่งจริงอย่างที่ท่านอาจารย์พร่ำสอนทุกประการ

จนบัดนี้ ซึ่งเวลาผ่านมา ๒๖ ปี คำสอนของท่านอาจารย์ ดร. อุกฤษมงคลนาวิณ ยังคงสะท้อนอยู่ในใจของผมอยู่เสมออย่างเป็นพระคุณต่อผมอย่างมหาศาล

นายดิเรก พุฒคำ

ความรู้สึกของทุกคนที่อยู่ภายใต้ร่มโพธิ์ร่มไทรของท่านอาจารย์อุกฤษและท่านผู้หิญาภณทีนึ มงคณาวิน ซึ่งให้ความรักความเมตตาแก่ทุกคนเหมือนพ่อปกครองลูก ในส่วนสำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคณาวิน ผมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือครอบครัวนี้ ใครขอเรียนว่า การได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือครอบครัวนี้ ผมไม่เคยน้อยหน้าใคร ผมสามารถยึดดอกพุดได้อย่างชัดเจนชัดคำ่ว่าผมทำงานที่ไหน เพราะคำถามที่จะตามมาแทบทุกครั้งก็คือ เข้าทำงานที่นี่ได้อย่างไร ท่านอาจารย์ท่านคัดเลือกคนที่เข้ามาทำงานอย่างมาก เพราะต้องเป็นคนดี มีความรู้ มีชาติตระกูล ต้องจุฬาฯ หรือธรรมศาสตร์เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วท่านอาจารย์ให้ความเมตตาและไม่ถือตัวปฏิบัติกับทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่ได้เลือกว่าจบจากไหน เป็นลูกใคร เวลางานก็ทำเต็มที่ บางครั้งถึงดึก ท่านมอบให้พี่ ๆ คอยให้ความรู้และพาไปหาประสบการณ์ทำงาน ทำให้ทุกคนมีความแข็งแกร่ง แต่เวลาเลิกงานแล้วท่านอาจารย์เสมือนพ่อของทุกคน ถึงแม้ท่านจะเป็นบุคคลระดับแถวหน้าของประเทศก็ตาม ก็เล่นแบดมินตันกับทุกคนได้ด้วยมีความสุขสนาน ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นทนายความหรือเจ้าหน้าที่ระดับไหน ท่านก็ไม่ถือตัว ให้ความเมตตา แจกเงินตลอดครับ (แต่บางครั้งท่านก็เอาคืน)

ผมเข้าทำงานที่สำนักกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคณาวิน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๗ นับถึงวันนี้ก็เป็นระยะเวลากว่า ๓๒ ปีแล้ว จากเด็กบ้านนอกเข้ามาเรียนมหาวิทยาลัยรามคำแหงและหางานทำไปด้วยท่านอาจารย์และท่านผู้หิญาภณได้ให้ความอนุเคราะห์อุปการะผมอย่างมากมายมหาศาล ท่านทั้งสองให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความมั่นคง (ให้ยืมเงินไปซื้อบ้าน)

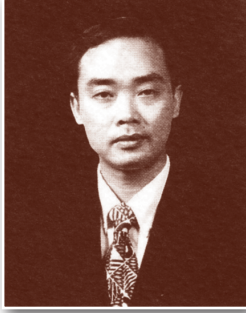

ให้การศึกษาที่ส่องสว่างในอนาคต (ให้ทุนการศึกษา) ให้หน้าที่การงานที่
ขีดหน้าชูตาแก่วงศ์สกุล (ให้ทำงานในสำนักงานที่อยู่แนวหน้าของประเทศ
และได้รับความเชื่อถือจากนานาชาติ) ในชีวิตนี้อย่างไรก็ตามแต่จะทดแทน
พระองค์คุณเลยครับ แม้แต่จะพูดว่าขอรับใช้จนกว่าชีวิตจะหาไม่ก็ยังทดแทน
ที่ท่านทั้งสองให้มาไม่หมด ผมขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ครับ

รศ. ดร. เจษฏ์ โทณะวณิก

นับตั้งแต่ก้าวแรกที่ลงจากรถโดยสาร เพื่อเดินเข้าสู่สำนักกฎหมายของท่านอาจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ผมรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่อลังการของตัวตึกที่สุขุมวิท ซอย ๕ และประทับใจกับสถาปัตยกรรมของอาคารทั้งสองหลังที่อยู่ตรงหน้า ใจหนึ่งก็นึกหวั่น ๆ อยู่ว่า สำนักกฎหมายเช่นนี้ท่านจะรับเราเข้าฝึกงานหรือ เมื่อพี่ชายอุกฤษ ตีวี (หรือผมเรียกว่า อาป้อ) ได้พาผมเข้าพบท่านอาจารย์ ความรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่อลังการแห่งตัวตึกไม่เป็นเรื่องที่น่าแปลกอีกต่อไป เพราะเมื่อพบท่านอาจารย์อุกฤษ บุคลิกภาพของท่านแสดงออกถึงลักษณะเฉกเช่นตัวตึกเหล่านั้น ความประทับใจในสถาปัตยกรรมกลายเป็นความทึ่ง และนับถือในความสามารถของผู้ออกแบบ ซึ่งก็คือท่านอาจารย์อุกฤษนั่นเอง ที่ยิ่งไปกว่านั้นและยังคงอยู่ในหัวใจของผมอยู่จนทุกวันนี้ สิ่งที่สัมผัสและได้รับที่ถือว่าแสดงออกถึงความยิ่งใหญ่ที่สุดของท่านอาจารย์ในวันนั้นที่มีต่อผมจวบจนถึงวันนี้ยังไม่เสื่อมคลายคือ “ความเมตตา ความกรุณา” ที่ท่านมีให้เสมอ ไม่เพียงแต่ที่ท่านรับผมเข้าเป็นเด็กฝึกงาน แต่ยังให้โอกาสผมได้เข้าพบเพื่อถามปัญหาที่ไม่ได้เรื่องได้ราว ท่านก็มีอุเบกขาอันดีในอันที่จะรับฟังประเด็นต่าง ๆ ของผม และสอนสั่งให้รู้ความอยู่เสมอ ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ท่านยังคงมอบให้จนถึงทุกวันนี้ และท้ายที่สุดของการฝึกงาน ท่านอาจารย์ได้กรุณาเขียนหนังสือแนะนำตัวที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ต้องมีไปยังมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ถ้าผมไม่มีหนังสือแนะนำตัวจาก

นายรัชชัย ของดารากุล

ตั้งแต่ที่กระผมได้เข้าทำงานที่สำนักกฎหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นมา กระผมมีความภูมิใจในสวัสดิการของสำนักงานเป็นอย่างมาก ที่สำนักงานได้จัดให้มีสวัสดิการเพื่อที่อยู่อาศัย แก่ทนายความและเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ซึ่งท่านอาจารย์ได้จัดแบ่งพื้นที่ซึ่งปัจจุบันคือ ซอยร่มเกล้า ๖ ถนนร่มเกล้า แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร เป็นแปลงย่อยแล้วขายในราคาถูกแก่ทนายความและเจ้าหน้าที่โดยการให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน เพื่อให้ทนายความและเจ้าหน้าที่ได้มีที่ดินปลูกบ้านอยู่อาศัยเป็นของตัวเอง ซึ่งกระผมก็ได้ปลูกบ้านอยู่อาศัยจนถึงปัจจุบันนี้ และปัจจุบันทำเลดังกล่าวเป็นทำเลที่ดี มีความสะดวกสบายในการเดินทาง เนื่องจากถนนร่มเกล้าเป็นถนนขนาดใหญ่ อยู่ใกล้สนามบิน สามารถใช้เส้นทางมอเตอร์เวย์ไปมาได้อย่างสะดวก จึงเห็นได้ว่าท่านอาจารย์ได้เล็งเห็นความเจริญที่แผ่ขยายออกไปยังชานเมือง จึงได้ใช้ที่ดินที่มีนบุรีทำเป็นสวัสดิการแก่ทนายความและเจ้าหน้าที่ ทำให้ในปัจจุบันนี้กระผมมีความสุขสบายตามอัธยาศัยเป็นอย่างมาก

นายประพัทธ์สร อินทรเสน

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ท่านอาจารย์ได้จัดสรรที่ดิน เป็นสวัสดิการเพื่อที่อยู่อาศัย โครงการที่ ๒ ที่ ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของนายควมและเจ้าหน้าที่ ขนาดที่ดิน ๗ ไร่ โดยแบ่งเป็นแปลงจำนวน ๔๐ แปลง แปลงละประมาณ ๕๐ ตารางวา สร้างรั้วรอบบริเวณเป็นสัดส่วน ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เดินไฟฟ้าและน้ำบาดาลเข้าถึงทุกแปลง ราคาคิดเป็นตารางวาละ ๑,๗๐๐.๐๐ (หนึ่งพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ราคาในเวลานั้น ให้นายควมและเจ้าหน้าที่เข้า ลงชื่อจองซื้อ เต็มภายใน ๒ วัน ซึ่งนายควมและเจ้าหน้าที่ได้เข้าปลุกบ้าน เป็นที่อยู่อาศัยจนทุกวันนี้

ในเวลาต่อมา โครงการนี้อยู่ห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิเพียง ๘ กิโลเมตรเท่านั้น ราคาที่ดินในเวลาปัจจุบันนี้ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ขึ้นราคาไปถึง ตารางวาละประมาณ ๒๕,๐๐๐ ถึง ๓๕,๐๐๐ บาท เท่ากับเป็นการสร้าง โอกาสและความมั่นคงในที่อยู่อาศัย เป็นสวัสดิการโครงการที่ ๒ ให้นายควมและเจ้าหน้าที่ สำนักกฎหมาย ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

ภาพถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยคณะทนายความ
มอบให้เมื่อสำนักงานมีอายุครบ ๒๕ ปี

เกิดเมื่อวันที่

- ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

บุตร

- นาวาโทพระมงคณาวาวุธ และ
นางถ้วนทิพย์ มงคลนาวิน

สำเร็จการศึกษา วุฒิบัตรและเกียรตินิยม

- นิติศาสตรบัณฑิตและสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๑ และ ๒๕๐๒ ตามลำดับ

- ปริญญาเอกทางกฎหมาย มหาวิทยาลัยปารีส ประเทศฝรั่งเศส พ.ศ.
๒๕๐๘

- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.
๒๕๓๐, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๒ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ. ๒๕๓๕

- ปริญญาบัตร (กิตติมศักดิ์) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๓๑

- ศาสตราจารย์พิเศษทางนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.
๒๕๒๒

ครอบครัว

- สมรสกับท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน

- บุตรชายบุญธรรมสองคน คือ ดร.พีชภพ มงคลนาวิน และ
ดร.รัฐชาติ มงคลนาวิน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในประเทศ :

- ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.) วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๗
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๗
- มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๘
- ทุติยจุลจอมเกล้า (ท.จ.) วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๐
- ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.) วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๒
- เหรียญรัตนาภรณ์ ชั้นที่ ๓ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔
- ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐
- เหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ ๑
- เหรียญกาชาดสดุดี ชั้นที่ ๑ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

ต่างประเทศ :

- อิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดจากสาธารณรัฐเกาหลี พ.ศ. ๒๕๒๘
- อิสริยาภรณ์ Commandeur De La Le'gion D'honneur จากสาธารณรัฐฝรั่งเศส พ.ศ. ๒๕๒๙

ผลงานและการดำรงตำแหน่งที่สำคัญ

- ผู้ก่อตั้ง และคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๑)
- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖)
- รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คนที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐)
- ผู้เสนอก่อตั้งและเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ป.ป.ช.ชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘)
- ประธานวุฒิสภา และประธานรัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๒ และ พ.ศ. ๒๕๓๕)
- ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานรัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕)
- ประธานคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ (พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๒ และ พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕)
- ประธานคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (ก.ร.)
- ประธานการประชุมสหภาพรัฐสภาสากล ครั้งที่ ๗๘ กรุงเทพฯ ๑๒ - ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๐
- ประธานดำเนินงานโครงการก่อสร้างตึก สก. โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เถลิงพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๕

- ประธานดำเนินงานก่อสร้างอุโบสถวัดถ้ำสิงโตทอง ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เนื่องในโอกาสสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เถลิงพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๕

- กรรมการสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่สำคัญ

- กรรมการสภาอากาศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

- ประธานกรรมการมูลนิธิ ตึก สก.ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน

- ประธานกรรมการ พิระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ.๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

- ประธานกรรมการมูลนิธิศาสตราจารย์ดร.อุกฤษ - ท่านผู้หญิงมณฑลพายัพ มงคลนาวิน พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน

- ประธานกรรมการก่อตั้งและดำเนินการ “พิพิธภัณฑ์สักทอง” วัดเทวราชกุญชรวรวิหาร

- ประธานกรรมการก่อตั้งและดำเนินการ “พิพิธภัณฑ์มณฑลพายัพ” วัดถ้ำสิงโตทอง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ผลงานสำคัญในอดีต

- ประธานดำเนินการโครงการเตียงคนไข้ปันน้ำใจสู่ชนบท เฉลิมกาญจนาภิเษก เพื่อมอบเตียงคนไข้ให้แก่โรงพยาบาลของรัฐบาลประจำอำเภอ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

- ประธานดำเนินงานโครงการสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตัวอย่าง ๔ ภาค ภาคละ ๑ แห่ง เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี โดยพระยานุเคราะห์มูลนิธิฯ เป็นเงิน ๑๐ ล้านบาท

- ประธานดำเนินการจัดทำสารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ชุดแรกของประเทศไทย

- รองประธานกรรมการมูลนิธิตสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- ประธานคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๕๕

- ประธานกรรมการอิสระอำนวยการควบคุมและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ (กอยส.) ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ - ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙

- ประธานกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ (คอ.นธ.) พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙

- ประธานกรรมการมูลนิธิตนแห่งสันติภาพ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๘ กรรมการสภามหาวิทยาลัย ม.ส.ธ. พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๗

หลากหลายแนวคิด อุกฤษ มงคลนาวิน

เล่ม ๔ กำเนิดสำนักกฎหมาย

บรรณาธิการ ท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-429-646-6

จัดพิมพ์โดย ดร.อุกฤษ - ท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่ว่าโดยวิธีการใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ - ๙๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๔๓๓ - ๒๗๔๒, ๐ ๒๔๓๔ - ๑๓๘๕
E-mail: aprint@amarin.co.th Homepage: <http://www.amarin.com>

นิติธรรม ยุติธรรม สันติธรรม

ข้าพเจ้ามีความเชื่อในหลัก “นิติธรรม” (THE RULE OF LAW) โดยถือว่า “กฎหมาย” เป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญของบ้านเมือง ดังนั้น ประเทศจะต้องมีกฎหมายที่เป็น “ธรรม” และผู้ใช้กฎหมายต้องใช้ด้วยความ “ยุติธรรม” ด้วยความเสมอภาคปราศจาก “อคติ” สังคมและประเทศชาติจึงจะมี “สันติสุข” (สันติธรรม)

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน
๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

LAW JUSTICE PEACE

I have a firm believe in the “RULE OF LAW” as I hold the “Law” to be the most important regulator of behavior in the country. It follows that a nation must have laws which are right and just, and those who administer the law must do so white justice and equality

*Prof. Dr. Ukrit Mongkolnavin
5 December 1970*